

J A A R V E R S L A G

Nederlands Instituut
voor
Oorlogsdocumentatie

2006

Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

Amsterdam 2007

Woord Vooraf

Het NIOD-jaarverslag 2006 is in twee varianten verschenen; de verkorte uitvoering in druk en deze uitgebreide website-versie. Deze website editie kan in print bij het gedrukte jaarverslag worden gevoegd, dat hiervoor speciaal is uitgevoerd met een dubbele omslag.

Het jaar 2006 stond voor het NIOD in het teken van de zelfevaluatie, die het NIOD als onderdeel van de door de KNAW voorgeschreven evaluatiecyclus opstelde, en van de benoeming van een nieuwe directeur. Prof. dr. J.C.H. Blom moest vanwege zijn pensionering per 1 januari 2007 worden opgevolgd. De KNAW stelde een benoemingsadviescommissie in om het bestuur van de Akademie van advies te dienen. Unaniem droeg de commissie prof. dr. Marjan Schwegman voor, op dat moment nog directeur van het Koninklijk Nederlands Instituut in Rome. Het KNAW-bestuur nam de voordracht over en benoemde haar met ingang van 1 maart 2007.

Ook in het jaar volgend op het jubileumjaar 2005 organiseerde het NIOD tal van publieksactiviteiten. Als vervolg van de NIOD-lezingencyclus in Utrecht in 2005, werd in samenwerking met het Verzetsmuseum Amsterdam aldaar op vijf dinsdagavonden *Vijf visies op de oorlog* over het voetlicht gebracht. Op het instituut zelf werd een nieuwe serie lezingen gepresenteerd onder de naam De Ronde Tafel van het NIOD. Daarnaast konden in samenwerking met 'Geschiedenis in Discussie' van de Universiteit van Amsterdam, het Duitsland Instituut Amsterdam, het Amsterdamse Goethe Instituut en het Genootschap Nederland-Duitsland prof. dr. Tony Judt (New York) en prof. dr. Harald Welzer (Universiteit van Essen) uitgenodigd worden voor een publiekslezing.

Het NIOD was succesvol bij het verwerven van subsidie voor onderzoeksprojecten. Het Ministerie van vws besloot een onderzoeksprogramma te subsidiëren over de geschiedenis en toepassing van de wetten voor oorlogsslachtoffers, dit met het oog op de reflectie op – en de historische evaluatie van – het in Nederland sinds 1945 gevoerde 'oorlogswelzijnsbeleid'. Een aanvraag bij NWO voor een vervangingssubsidie van een jaar ten behoeve van het promotieonderzoek van de vakreferent werd gehonoreerd. Het ministerie van oc&w heeft het NIOD opdracht gegeven voor een onderzoek naar de houding van de natuurkundige en Nobelprijswinnaar Peter Debye tussen 1933 en 1945. De Orde van Advocaten heeft het NIOD opdracht gegeven voor een onderzoek naar de Nederlandse Advocatuur tijdens de Duitse bezetting.

Over verschillende onderwerpen verschenen instituutpublicaties: *De strijd om de Februaristaking* (Annet Mooij); *Operatie Safehaven. Kruistocht tegen een Vierde Rijk* (Gerard Aalders); *Burgemeesters in oorlogstijd. Besturen onder Duitse bezetting* (Peter Romijn); *Op oorlogspad. Jaap le Poole, verzetsman voor het leven* (Hinke Piersma); *Doodstraf op termijn. Nederlandse Nacht- und Nebel-gevangenen in kamp Natzweiler* (Hinke Piersma); *De dochter van een gazan. Carry van Bruggen en de Nederlandse samenleving 1900-1930* (Madelon de Keizer); *Sporen van vernieling. Oorlogsschade en rechtsherstel in Indonesië, 1940-1957* (Peter Keppy); *Het plagiaat. De polemiek tussen Menno ter Braak en Anton van Duinkerken* (Ewoud Kieft); *De geschiedenis van Indische Nederlanders* (Remco Raben samen met Ulbe Bosma en Wim Willems); "Oorlog voor onze gedachten", *Oorlog, neutraliteit en identiteit in het Nederlandse politieke debat, 1914-1919*. (proefschrift Ismee Tames) en het 17e Jaarboek van het NIOD: *Religie. Godsdienst en geweld in de twintigste eeuw* (Madelon de Keizer samen met Hans Blom, Lieve Gevers en Paul Luykx).

Jolande Withuis ontving voor haar studie *Na het kamp. Vriendschap en politieke strijd* de Eureka-Furoreprijs.

In het kader van het *Erfgoed van de Oorlog*-programma van het Ministerie van vws ging een drietal grote projecten van start: *Behoud oorlogsgelateerde archieven van belangenbehartigings- en zelforganisaties*; de digitale onderzoeksgids *Sociale zorg en rechtsherstel Oorlogsgetroffenen 1944-heden*, die in samenwerking met het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis wordt ontwikkeld en de *Nationale Beeldbank Nederland en de Tweede Wereldoorlog*, een breed gedragen samenwerkingsproject met de verzetsmusea en de herinneringscentra Westerbork, Amersfoort en Vught.

In het najaar van 2006 hebben twee workshops plaatsgevonden onder leiding van het Bureau Koenen, Baak en Partners om alle medewerkers van het NIOD te betrekken bij het ontwikkelen van een visie op ICT en de dienstverlening voor de komende jaren. Het resultaat van deze workshops plus de interviews die afgenomen werden, wordt vastgelegd in een rapport waarin de visie is uitgewerkt en een negental projecten is geformuleerd die richting geven aan het traject om een optimale digitale infrastructuur te realiseren in de komende jaren.

De directie van het NIOD

[Klik op ↓](#)

INHOUD

Afdeling Informatie en documentatie	5
Algemeen	5
Collectiebeheer	6
Acquisitie bibliotheekcollecties	6
Acquisitie archieven en collecties	6
Inventarisatie	6
Conservering	7
Beeldarchief	8
Catalogisering	8
Informatievoorziening	8
Studiezaal	8
Correspondentieteam	9
Website	9
ICT activiteiten	10
Publieks- en onderzoeksactiviteiten	10
Onderzoek	10
Projecten	10
Exposities	11
Opleidingen, cursussen en trainingen	12
Afdeling Onderzoek	13
Gehonoreerde aanvragen voor subsidie onderzoeksprojecten	13
Benoemingen	13
Tijdelijke afwezigheid	14
De Azië-projecten	15
Geassocieerd onderzoekers	16
Bedrijfsvoering	17
Algemene gang van zaken/Financiën	17
Nieuwe ontwikkelingen	18
Managementondersteuning, secretariaat & catering	18
Automatisering	18
Huisvesting	18
Arbo	18
BHV	18
Milieu	19
Bijlagen	20
1 Staf, bestuur en commissies	20
2 Publicaties van NIOD-medewerkers	22
3 Lezingen en voordrachten van NIOD-medewerkers	26
4 Bestuurs- en andere lidmaatschappen van medewerkers	33
5 Overzicht verdere activiteiten en bijeenkomsten	35
6 Aanwinsten: een keuze	37
7 Personeel	38

Afdeling Informatie en Documentatie

Algemeen

De kerntaken van de afdeling Informatie en Documentatie zijn collectiebeheer (acquisitie, inventarisatie, conservering en catalogisering) en informatievoorziening op de studiezaal en via het correspondentieteam en on-line via de website. Het beleid van de afdeling is gericht op het digitaal toegankelijk maken van de collecties om deze via de NIOD-site ter beschikking te stellen, de conservering van de collecties volgens de daarvoor algemeen geldende eisen van deze tijd en het beschikbaar stellen van informatie over WOII in de breedste zin van het woord. In de loop van 2006 werden nagenoeg alle toegangen op archieven met behulp van het programma MAIS Flexis via www.niod.nl raadpleegbaar gemaakt.

In het kader van het *Erfgoed van de Oorlog*-programma van het Ministerie van vws ging een drietal grote projecten van start in het afgelopen jaar. In augustus 2006 is met het project *Behoud oorlogsgelateerde archieven van belangenbehartigings- en zelforganisaties* een begin gemaakt. Het doel van dit project is het verwerven, conserveren en toegankelijk maken van deze particuliere archieven voor onderzoekers en het brede publiek. In juli is begonnen met de digitale onderzoeksgids *Sociale zorg en rechtsherstel Oorlogsgetroffenen 1944-heden* die in samenwerking met het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis wordt ontwikkeld. In september werd gestart met de *Nationale Beeldbank Nederland en de Tweede Wereldoorlog*, een breed gedragen samenwerkingsproject met de verzetsmusea en de herinneringscentra Westerbork, Amersfoort en Vught om het unieke fotomateriaal samen te voegen met het gedigitaliseerde fotobestand van het NIOD. De door het NIOD in samenwerking met andere instellingen ontwikkelde website www.kamparchieven.nl dong mee naar de archievennl-prijs. De website viel niet in de prijzen, maar kreeg wel een eervolle vermelding.

In het kader van *Metamorfoze* worden de bij het NIOD berustende archieven en periodieken van kleine nationaal-socialistische uitgeverijen en het archief van het kamp Vught verfilmd en gedigitaliseerd. De projecten worden grotendeels gefinancierd door het nationale programma *Metamorfoze* voor het behoud van papieren erfgoed. Het project voor de verfilming en ontsluiting van de Maleisstalige kranten 1940-1946 is nagenoeg afgerond. Vanaf 1 mei 2007 zijn deze kranten die vlak voor, tijdens en vlak na de Japanse bezetting van Nederlands-Indië verschenen online te raadplegen via de website van het NIOD. Het project *pilot digitaliseren Indische krantenknipsels* heeft als doel onderzoek te doen naar de mogelijkheden om naast de index ook de krantenknipsels zelf online aan te bieden. Vooralsnog wordt deze digitale collectie alleen beschikbaar gesteld via intranet voor NIOD medewerkers. Dit in verband met de auteurs van de artikelen en de daarop rustende copyrights. In het kader van het project DVD's *Ons Koninkrijk en de Tweede Wereldoorlog* is in december 2006 de derde set verschenen over de Nationaal-Socialistische Beweging 1931-1945. Het betreft een samenwerkingsproject met Tijdsbeeld Media, het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid en uitgeverij Waanders.

De reizende tentoonstelling *Oorlogskind* die het NIOD in samenwerking met het Nationaal Comité 4 en 5 mei, Unicef, War Child Nederland en de Anne Frank Stichting voor het herdenkingsjaar 2005 heeft samengesteld, heeft na afloop van de rondreis onderdak gevonden bij het Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum in Overloon. Ter ondersteuning van het project is een speciale website ontworpen www.oorlogskind.nl.

In het najaar van 2006 hebben twee workshops plaatsgevonden onder leiding van het Bureau Koenen, Baak en Partners om alle medewerkers van het NIOD te betrekken bij het ontwikkelen van een visie op ICT en de dienstverlening voor de komende jaren. Het resultaat van deze workshops plus de interviews die afgenomen werden, wordt vastgelegd in een rapport waarin de visie is uitgewerkt en een negental projecten is geformuleerd die richting geven aan het traject om een optimale digitale infrastructuur te realiseren in de komende jaren.

De afdeling Informatie en Documentatie bestond per 31 december 2006 uit een vaste staf van 16 medewerkers en zes tijdelijke medewerkers. Van M. Ternede, ter vervanging van de uitvoerende acquisitietaken van E. Somers, namen we in juni 2006 afscheid. F. Reurs neemt vanaf 1 mei 2006 tijdelijk de taken van Van Galen Last waar, die is vrijgesteld voor zijn onderzoek. Het tijdelijke contract van M. Wilmink, die betrokken is bij het toegankelijk maken van de fotocollectie, werd verlengd tot 31 december 2006. Mw. E. Balkestein werd per 1 juli 2006 in tijdelijke dienst op projectbasis benoemd voor het uitvoeren van de onderzoeksgids *Sociale Zorg en Rechtsherstel*. Mw. P. Links kwam per 1 januari 2006 in tijdelijke dienst voor de acquisitie en collectiebeheer. R. de Vos trad op 1 augustus 2006 in tijdelijke dienst op projectbasis voor het uitvoeren van het project *Behoud oorlogsgerateerde archieven van belangenbehartigings- en zelforganisaties*. Het tijdelijke contract van mw. M. Zeilstra werd verlengd tot 31 augustus 2007.

Collectiebeheer

ACQUISITIE BIBLIOTHEEKCOLLECTIES

De Tweede Wereldoorlog blijft centraal staan in het aanschafbeleid. In aansluiting op het nieuwe onderzoeksplan van de afdeling Onderzoek werden ook studies aangeschaft over transnationale geschiedschrijving, met bijzondere aandacht voor de cyclus van oorlog en transformatie, het gebruik en de perceptie van geweld en de confrontatie van culturen.

ACQUISITIE ARCHIEVEN EN COLLECTIES

Het NIOD organiseerde het afgelopen jaar weer een aantal bijeenkomsten met medewerkers van de vooraanstaande Nederlandse musea en documentatiecentra met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog. Het NIOD streeft naar betere afstemming van verwerving en beheer van voorwerpen en archiefmateriaal van de verschillende instellingen. Vanuit dit overleg zijn voorbereidingen getroffen om te komen tot de opzet van een gezamenlijk gedigitaliseerd fotobestand Nederland en de Tweede Wereldoorlog. Het NIOD FRS bestand is daarbij uitgangspunt. De fotocollecties van de musea worden hierin opgenomen. Het databestand zal als *Nationale Beeldbank Nederland en de Tweede Wereldoorlog* in alle instellingen raadpleegbaar zijn en op internet worden aangeboden. De projectleider E. Somers heeft samen met de uitvoerder van het project H. Gijsbers en in nauw overleg met vertegenwoordigers van 11 musea in opdracht van het Ministerie van vws een projectplan uitgewerkt over de realisatie *Gedigitaliseerd Fotobestand Nationale Beeldbank Nederland en de Tweede Wereldoorlog*. Dit plan is ter financiering ingediend bij het ministerie van vws die in het kader van het *Erfgoed van de Oorlog* programma deze aanvraag heeft gehonoreerd. Het project is per 1 september 2006 van start gegaan.

In augustus 2006 is het project *Behoud oorlogsgerateerde archieven van belangenbehartigings- en zelforganisaties* van start gegaan. Het doel van dit project is het verwerven, conserveren en toegankelijk maken van deze particuliere archieven voor onderzoekers en het brede publiek. Het project duurt twee jaar en wordt gefinancierd door het *Erfgoed van de Oorlog* programma van het ministerie van vws. Mw. A. van Bockxmeer is projectleider van dit project, dat uitgevoerd wordt door R. de Vos.

In het verslagjaar 2006 werden 194 aanwinsten geregistreerd. Aard en omvang van de aanwinsten zijn gevarieerd. Vooral dagboeken en andere egodocumenten afkomstig uit particuliere bron waren sterk vertegenwoordigd. Daarnaast zijn aan beide Doc-collecties, het archiefbestand en de Indische Collectie substantiële aanvullingen toegevoegd. In 2006 is een flink aantal nieuwe fotoaanwinsten in ontvangst genomen.

INVENTARISATIE

Het plan om in 2006 alle toegangen op archieven met behulp van het programma MAIS Flexis via internet raadpleegbaar te maken, is nagenoeg geheel gerealiseerd. Vooral de toegang op de collectie Documentatie II is zo uitgebreid, dat er meer tijd voor nodig is. Alle bestaande toegangen kunnen nu via www.niod.nl geraadpleegd worden.

Bij de Centrale Archief Selectiedienst in Winschoten is de bewerking van het archief van de Nederlandsche Oost-Compagnie (22,6 meter) afgerond. De inventaris is nagenoeg

rond. Het archief wordt in de loop van de zomer van 2007 terug verwacht. Het archief van de Nederlandse Omroep (80 meter) is al naar Winschoten overgebracht. Met de bewerking van dit archief zal in september 2007 worden gestart.

Mw. M. Ros, verantwoordelijk voor het beschrijven van de dagboeken, heeft in 2006 het beschrijven van al geruime tijd op het NIOD aanwezige dagboeken af kunnen sluiten. Daarna is zij begonnen aan de beschrijving van recent verworven dagboeken en verslagen. In totaal heeft zij 50 egodocumenten verwerkt. R. Utermöhlen heeft dit jaar veel tijd besteed aan het gereedmaken van de uitgebreide Documentatie II (zaken) beschrijvingen voor Internet. Daarnaast heeft hij 140 nieuwe aanvullingen op de collectie Documentatie I (personen) en II (zaken) beschreven. R. Pottkamp rondde het werk aan de toegang op de collectie *Konzentrationslager Herzogenbusch* (Vught) (18,0 meter) af en maakte daarnaast nog een toegang op enkele kleinere archieven zoals het Afwikkelingsbureau Concentratiekampen en een viertal particuliere collecties. Het archief van M.H. Bregstein werd met subsidie van de Mr. M.H. Bregstein Stichting toegankelijk gemaakt door mw. D. Reudink. Mw. E. Balkestein werkte aan het toegankelijk maken van de collectie Sobibor (2,0 meter), waarin zich onderzoeksmateriaal voor het standaardwerk van Jules Schelvis bevindt. In het eerste kwartaal van 2006 kon dit werk worden afgesloten. Daarnaast voorzag zij nog enkele kleinere archieven van een toegang. De herordening van de Indische collectie heeft vertraging opgelopen. M. Gruythuysen van ACO-archieffconsultatie heeft in 2005 de bewerking van alle onderdelen van de Indische Collectie die tot specifieke archiefvormers herleid kunnen worden, af kunnen sluiten. Er wordt nu hard gewerkt aan het afronden van de inventaris en een concordantie. Het streven is het project in het najaar van 2007 af te ronden.

Mw. E. Balkestein werd als onderzoeker aangesteld voor de uitvoering van de digitale onderzoeksgids *Sociale zorg en rechtsherstel Oorlogsgetroffenen 1944-heden*. Dit project wordt in samenwerking met het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis uitgevoerd met als doel het in kaart brengen van bronnen op het terrein van de sociale zorg, schade en rechtsherstel, herdenking en herinnering voor en van oorlogsgetroffenen WOII. Het project wordt gefinancierd door het *Erfgoed van de Oorlog* programma van vws. De planning is dat de onderzoeksgids in juni 2009 gereed is. Het project wordt begeleid door mw. A. van Bockxmeer en T. Kappelhof, verbonden aan het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis.

De website www.kamparchieven.nl is een wegwijzer naar de verschillende plekken in Nederland waar archieven uit en over de kampen Amersfoort, Westerbork en Vught worden bewaard. De site is gemaakt omdat het al jaren voor nabestaanden en onderzoekers onduidelijk is welke archieven zich waar bevinden. De site is dit jaar verder verrijkt met informatie over archieven van andere kampen.

CONSERVERING

Er is een werkgroep conservering opgezet die zich bezighoudt met het samenstellen van een meerjarenplanning voor de ontsluiting en conservering van de bibliotheekcollecties en de archieven. Delen van het plan worden nu al uitgevoerd in het kader van Memorfoze voor bibliotheekcollecties en sinds kort ook voor archieven.

Het NIOD is in 2006 door de nieuwe organisatie Metamorfoze Archieven gevraagd mee te doen aan een *pilot*, waarin ervaring wordt opgedaan met de conservering, verfilming en ontzuring van een archief van nationaal belang en met grote conserveringsbehoefte. Daarvoor is het archief van het *Judendurchgangslager Westerbork* uitgekozen. Het project is inmiddels afgerond. Projectleider was mw. A. van Bockxmeer. Het project werd uitgevoerd door mw. E. Balkestein. In het kader van *Metamorfoze* wordt ook het archief van het kamp Vught, in beheer bij het NIOD, verfilmd en gedigitaliseerd. Doel van het project is dit archief van groot nationaal belang te conserveren, te verfilmen en te digitaliseren en zo online aan te bieden voor onderzoekers en verder geïnteresseerd publiek. Het project wordt gefinancierd door het nationale programma *Metamorfoze* voor het behoud van papieren erfgoed. Projectleider is R. Pottkamp. In het kader van *Metamorfoze* worden de bij het NIOD berustende archieven en periodieken van kleine nationaal socialistische uitgeverijen verfilmd en gedigitaliseerd. Het doel is om deze unieke collecties te conserveren en online aan te bieden via de NIOD site aan onderzoekers en verder geïnteresseerd

publiek. Het project wordt gefinancierd door het nationale programma *Metamorfoze* voor het behoud van papieren erfgoed. Het project heeft een doorlooptijd van twee jaar en zal in juni 2008 afgerond zijn. Projectleider is R. Utermöhlen in samenwerking met R. Kruis.

BEELDARCHIEF

De activiteiten rond de digitalisering van de fotocollectie worden gecoördineerd door R. Kok, terwijl H. Gijsbers verantwoordelijk is voor de uitvoerende werkzaamheden. In totaal werden in 2006 rond de 16.522 foto's van trefwoord voorzien door H. Gijsbers en M. Wilmink. Verder zijn er in 2006 in totaal 42.938 foto's gepubliceerd op het internet. Dat betekent dat bijna de helft van de collectie nu on-line raadpleegbaar is. Alle foto's op internet zijn voorzien van beschrijvingen, trefwoorden en metadata. Ook in 2006 was H. Gijsbers verantwoordelijk voor het dagelijkse beheer van het FRS fotosysteem, zowel intern als ook voor de internetversie.

H. Gijsbers en mw. M. Somers namen het afhandelen van de aanvragen voor hun rekening. R. Kok behandelde de meer complexe aanvragen voor beeldmateriaal. In 2006 zijn er 628 schriftelijke verzoeken om beeldmateriaal of informatie geweest. In samenwerking met de medewerkers van de studiezaal is door het Beeldarchief aan een 100-tal bezoekers assistentie verleend. Het is duidelijk dat de bezoeker met de komst van het digitale FRS fotosysteem beter zijn weg weet te vinden, soms geholpen door de studiezaalmedewerkers. De verwachting is dat het aantal bezoekers dat hulp nodig heeft, verder af zal nemen.

De Indische tekeningencollectie van het NIOD en het Museon zijn nog niet raadpleegbaar via de website van het Geheugen van Nederland. Het afstemmen van de metadata van deze twee collecties bleek niet eenvoudig, al werd er vooruitgang geboekt. De gezamenlijke collectie bestaat uit ruim 6000 tekeningen van Nederlanders die geïnterneerd zijn geweest tijdens de Japanse bezetting van het voormalige Nederlands-Indië. Het streven is om het project voor augustus 2007 af te ronden. Het project wordt gefinancierd door het Geheugen van Nederland. Projectleider is R. Kok.

H. Gijsbers werkt mee aan de *Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War* door deze te voorzien van bijbehorende foto's. De beeldredactie zal tot stand komen in nauw overleg met P. Post, mw. K. Forrer, mw. I. Heidebrink en de diverse auteurs. Presentatie van de Encyclopedia zal in 2007 plaatsvinden.

CATALOGISERING

De bibliotheekcollectie werd in 2006 verrijkt met een flink aantal nieuwe publicaties: meer dan 2628 nieuwe titels werden in de catalogus opgenomen. Er werd een nieuwe rubriek Genocide aangemaakt. Mw. F. Jacobs verrichtte het leeuwendeel van het werk hiervoor, hierbij ondersteund door R. Kruis. Ook werd er meer dan 3 meter gedrukte collecties verwerkt. Veel tijd besteedde R. Kruis aan het uitzoeken en deels vooraf selecteren van mogelijke aanwinsten voor de bibliotheek. Hierover heeft hij geregeld contact gehad met mw. P. Links, die de nieuwe aanwinsten registreert. Meer dan voorheen is duidelijk geworden hoe arbeidsintensief dit werk is, maar ook hoe noodzakelijk om het dichtslibben van de collectie en vooral ook van de beschikbare depotruimte te voorkomen.

De procedure voor de verwerking van knipsels wordt voortgezet. Deze houdt in dat R. Kruis met andere studiezaalmedewerkers de zes landelijke kranten (en enkele weekbladen) doorneemt en de artikelen selecteert, terwijl D. van Galen Last hetzelfde doet voor de buitenlandse kranten en tijdschriften. Mw. M. Zeilstra en M. Wilmink assisteren bij het knippen en plakken van de geselecteerde teksten. Mw. P. Links nummert de knipsels en voert ze in de digitale index die *on-line* geraadpleegd kan worden op de website van het NIOD.

Informatievoorziening

STUDIEZAAL

De studiezaal werd ook in 2006 goed bezocht. De eerder geconstateerde diversiteit aan bezoekers zette zich voort, waarbij nog steeds de mensen met een directe persoonlijke betrokkenheid bij en belangstelling voor het onderwerp ruimschoots vertegenwoordigd zijn. Veel studenten werden ontvangen, individueel dan wel in groepsverband, waaruit

blijkt dat deze groep voor de dienstverlening van groot belang is. Voor zover het de dienstverlening per e-mail betreft zijn het vooral particulieren en scholieren (de laatstgenoemden vooral met het oog op het maken van profielwerkstukken) die onze hulp inroepen. Zoekhulpen op onze website kunnen zeker in de toekomst voorzien in een grote behoefte; op dit moment gebeurt dat slechts gedeeltelijk. De bezoekersaantallen zijn ook in het jaar 2006 weer licht gestegen ten opzichte van het voorafgaande jaar. In totaal 3.075 bezoekers maakten gebruik van de studiezaal, onder wie 119 uit het buitenland. Ook in dit verslagjaar heeft R. Kruis voor groepen studenten een enkele voordracht gehouden over het instituut en zijn collecties, veelal ter voorbereiding op werkcolleges en andere vormen van onderwijs waarbij van de faciliteiten en collecties van het instituut gebruik werd gemaakt. De e-mailafhandeling van eenvoudige vragen bij de studiezaal voldoet nog steeds en vermindert de druk die anders geheel bij het correspondentieteam ligt.

CORRESPONDENTIETEAM

Ook dit jaar is door het correspondentieteam zoveel mogelijk in overeenstemming met de opgestelde servicenormen schriftelijk informatie verschafft. Het aantal in behandeling genomen verzoeken van particulieren en instanties bedroeg ongeveer 1.800. Hierbij inbegrepen zijn de verzoeken om informatie van de Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR) en de Stichting 1940-1945. De hoeveelheid post bleef in dit verslagjaar omvangrijk, wat te verklaren is uit het zeer grote aantal e-mails. Niet alleen rechtstreeks, maar ook via de website van het instituut wist men het correspondentieteam digitaal te bereiken.

In de onderwerpen die in de correspondentie aan de orde worden gesteld, is ten opzichte van voorafgaande jaren geen nieuwe, vermeldenswaardige ontwikkeling te bekennen. De persoonsgerichte vragen blijven overheersen. Ook blijkt duidelijk dat een aanzienlijk deel van de vragen voortvloeit uit thema's die in de samenleving een moment actueel zijn. Verder worden er vragen gesteld die samenhangen met nieuw aangeboden informatie op de website van het NIOD.

De leden van het correspondentieteam verrichtten ook diverse andere werkzaamheden. Zo deed H. Berkhout een aantal onderzoeken naar aanleiding van diverse vragen van de directeur evenals J. Kemperman en H. de Vries. Voorts nam J. Kemperman deel aan de begeleidingscommissie van de heer M. Gruythuysen, die de Indische Collectie van het NIOD opnieuw inventariseert. H. Berkhout en J. Kemperman hebben veel tijd en aandacht besteed aan het notenapparaat en het correct weergeven van bronnen van het manuscript van J.C.F. Stuldreher. De heer Stuldreher, een oud-medewerker van het NIOD, is begin 2007 gepromoveerd en kort daarna overleden.

Ook dit jaar ontving H. de Vries enkele verzoeken om aanvullingen op en wijzigingen van de Erelijst van Gevallen. Zoals gebruikelijk verrichtte hij het daartoe noodzakelijke verificatieonderzoek en onderhield hij samen met R. Kruis de contacten met de van belang zijnde instanties.

In het afgelopen jaar bezocht het correspondentieteam het Nederlandse Rode Kruis en het Nationaal Monument Kamp Vught. Deze werkbezoeken gaven het team de nodige informatie over de daar in praktijk gebrachte afhandeling van schriftelijke verzoeken om informatie. Tevens werd meer inzichtelijk in welke gevallen naar het NIOD doorverwezen kan worden.

WEBSITE

Tijdens de verslagperiode was E. Somers voorzitter van de redactie van de website en aanspreekpunt van de website. Het afgelopen jaar liet een toename zien van berichten in de rubriek *Actueel*. De website zal een steeds belangrijker functie krijgen wat betreft communicatie maar vooral ook ten aanzien van kennis- en informatieoverdracht voor informatie over WOII. In het afgelopen jaar is een aantal structurele verbeteringen doorgevoerd (o.a. webthema's, onderzoekrubrieken, uitbreiding databanken, medewerkerpagina, publieksdiensten, archieven en collecties, uitgelicht en literatuur signalementen). In totaal werd de NIOD site in het afgelopen jaar 27.500 maal geraadpleegd terwijl de beeldbank 17.440 keer werd geraadpleegd. Per 1 mei 2007 zal een deel van de website ook in het Engels raadpleegbaar zijn. De aansturing en coördinatie zijn in handen van E. Somers en P. van der Maas.

ICT-ACTIVITEITEN

De ICT-werkgroep kwam in 2006 regelmatig bijeen. In deze werkgroep hebben zitting: mw. E. Buchheim, mw. M. Somers, D. Waanders, W. Arink, mw. E. Touwen-Bouwsma en P. van der Maas. Aandachtspunten in 2006 waren het kiezen van een nieuw technisch platform en het ontwikkelen van een visieplan ICT en dienstverlening voor de jaren 2007-2010. In oktober adviseerde de ICT werkgroep het MT om extern advies in te winnen voor het ontwikkelen van een visieplan op het gebied van de ICT en de dienstverlening van het NIOD voor de komende jaren. Het MT heeft dit advies overgenomen en vervolgens werd op basis van offerte de opdracht om dit visieplan te ontwikkelen gegund aan Koenen, Baak en Partners.

In het najaar van 2006 hebben twee workshops plaatsgevonden onder leiding van het Bureau Koenen, Baak en Partners om alle medewerkers van het NIOD te betrekken bij het ontwikkelen van een visie op ICT en de dienstverlening voor de komende jaren. Het resultaat van deze workshops plus de interviews die afgenomen werden zal worden vastgelegd in een rapport waarin de visie is uitgewerkt en een 9-tal projecten zijn geformuleerd die dienst doen als traject om een optimale digitale infrastructuur te realiseren in de komende jaren. Het rapport zal begin april 2007 gereed zijn.

De werkgroep heeft daarnaast een belangrijke adviserende taak in de ICT-projecten die door P. van der Maas worden voorbereid en uitgevoerd zoals het project voor de verfilming en ontsluiting van de Maleistalige kranten 1940-1946 en het project pilot digitaliseren Indische krantenknipsels.

Door het Netherlands Helsinki Committee is het NIOD gevraagd te adviseren bij het realiseren van het project *Warcrimes database Croatia*. Het betreft een project met de juridische faculteit in Zagreb om te komen tot het ontwikkelen van een digitale databank oorlogsmisdaden. Het project wordt gefinancierd door het Netherlands Helsinki Committee in het kader van het *Social Transformation Programme for Central and Eastern Europe*. Projectadviseur is P. van der Maas. Het project heeft een doorloop tijd van drie jaar.

Publieks- en onderzoeksactiviteiten

ONDERZOEK

H. de Vries hield zich bezig met het afronden van een onderzoek en het schrijven van een nieuw onderzoeksvoorstel. Verder gaf hij inlichtingen en advies aan diverse personen die zich bezighouden met onderwerpen die kampen en gevangenis betreffen en zit hij in meerdere begeleidingscommissies zoals het onderzoek naar de wetten voor Oorlogsgetroffenen en de promotieonderzoeken naar Vught en Westerbork.

PROJECTEN

Tentoonstelling Oorlogskind

Het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie heeft voor het herdenkingsjaar 2005 de reizende tentoonstelling *Oorlogskind* samengesteld. In *Oorlogskind* staan de persoonlijke geschiedenissen van kinderen uit de jaren 1940-1945 centraal. Ieder oorlogskind heeft een eigen verhaal. De tentoonstelling werd op 21 maart 2005 in de Beurs van Berlage in Amsterdam geopend door НКН Prinses Margriet in aanwezigheid van de staatssecretaris van vws mw. C. Ross-van Dorp. Vanaf 27 maart 2005 is de tentoonstelling begonnen aan een rondreis langs alle Nederlandse provincies, de rondreis duurde tot juli 2006. De tentoonstelling is nu te bezichtigen in het Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum Overloon.

Buchenwald video's

Het Buchenwald videoproject wordt uitgevoerd in samenwerking met de Vereniging van oud-Buchenwalders. Het doel is: archivering en ontsluiting van een collectie van 38 interviews, het samenstellen van een film/videodocumentaire voorzien van een onderwijsapplicatie en een on-line presentatie. Het project wordt gefinancierd vanuit de Maror gelden die door het ministerie van vws ter beschikking zijn gesteld. Het project zal voor 1 mei 2007 worden afgerond. Projectleider is E. Somers.

Metamorfoze Archieven

Het NIOD is in 2005 door *Metamorfoze Archieven* gevraagd mee te doen aan een *pilot*, waarin ervaring wordt opgedaan met de conservering, verfilming en ontzuring van een archief van nationaal belang en met grote conserveringsbehoefte. Daarvoor is in overleg met de projectleider van *Metamorfoze Archieven* het archief van het *Judendurchgangslager Westerbork* uitgekozen. De resultaten van de *pilot* worden samen met de resultaten van de drie andere pilots verwerkt in het nieuwe handboek *Metamorfoze Archieven*, waarmee vanaf midden 2006 aanvragen voor verfilming en conservering van archieven kunnen worden gedaan. Voor het NIOD is de *pilot* belangrijk omdat daarmee meer kennis over de conservering van kwetsbaar oorlogspapier wordt verworven terwijl tegelijkertijd een van de kernbestanden uit de Tweede Wereldoorlog materieel verzorgd en verfilmd wordt. Als gebruikerskopie wordt een digitale versie gemaakt. Vanuit het NIOD wordt het project geleid door mw. A. van Bockxmeer en uitgevoerd door mw. E. Balkestein. Het project werd dit verslagjaar met succes afgerond.

Project Maleistalige kranten 1940-1946

Het project voor de verfilming en ontsluiting van de Maleistalige kranten 1940-1946 is nagenoeg afgerond. Vanaf 1 mei 2007 zullen deze kranten, die vlak voor, tijdens en vlak na de Japanse bezetting van Nederlands-Indië verschenen, on-line te raadplegen zijn via de website van het NIOD. Het is een unieke collectie die zo compleet mogelijk werd gemaakt dankzij de medewerking van de KB, het KIT en het KITLV. Projectleider is R. Kruis in samenwerking met P. van der Maas.

Pilot digitaliseren Indische krantenknipsels

Het project *pilot digitaliseren Indische krantenknipsels* heeft als doel onderzoek te doen naar de mogelijkheden om naast de index ook de krantenknipsels zelf on-line aan te bieden. Vooralsnog wordt deze digitale collectie alleen beschikbaar gesteld via intranet voor NIOD medewerkers. Dit in verband met de auteurs van de artikelen en de erop rustende copyrights. Deze pilot werd gefinancierd door het digitaliseringsfonds van de KNAW. Projectleider is P. van der Maas.

DVD-boxen

Het instituut ging in 2005 voor het samenstellen van DVD's over *Ons Koninkrijk en de Tweede Wereldoorlog* een samenwerkingsverband aan met Tijdsbeeld Media en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid. In de komende jaren zullen bij uitgeverij Waanders te Zwolle regelmatig DVD-boxen verschijnen met historisch filmmateriaal. In december 2006 is de derde set verschenen over de Nationaal-Socialistische Beweging 1931-1945. R. Kok is als projectleider en adviseur betrokken bij de uitgave van deze DVD's.

Muntenhuis

Vanaf 2004 verleent het NIOD medewerking aan de uitgifte van de herdenkingsmuntencollectie *Nederland in Oorlog*. De samenwerking met Het Nederlandse Munthuis werd ook dit jaar voortgezet. Het project betreft de verzorging en uitgifte van herdenkingsmunten rond het thema Nederland in Oorlog. Het NIOD levert de expertise en draagt zorg voor de inhoudelijke kwaliteit. Het Nederlandse Muntenhuis financiert het project en draagt zorg voor de uitvoering. Er zijn nu 24 uitgiften gerealiseerd. In totaal voorziet het project in 36 uitgiften. E. Somers en R. Kok zijn betrokken bij de uitvoering van dit project.

EXPOSITIES

Onder verantwoordelijkheid van E. Somers en D. Barnouw en in samenwerking met R. Kok zijn in het jaar 2006 de volgende thematentoonstellingen georganiseerd in de publieksruimte van het instituut:

- ▶ *Sporen van Oorlog. Overlevenden van de Birma- en de Pakanbaroe-spoorweg, fotograaf Jan Banning, 2006.*
- ▶ *Boekenroof 'Auf Transport' 2006.*
- ▶ *Uitgeverij de Spieghel.*

Opleidingen, cursussen en trainingen

De volgende opleidingen, cursussen en trainingen werden in het afgelopen jaar voortgezet of afgerond:

- ▶ R. Pottkamp rondde zijn studie Archiefwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam in dit verslag jaar af.
- ▶ Mw. A. van Bockxmeer nam deel aan de KVAN-studiedagen op 6 en 7 juni 2006 in Rotterdam: E-Culture.
- ▶ Mw. E. Touwen-Bouwsma, volgde een cursus Duits, niveau 2, Goethe Instituut, Amsterdam.

Afdeling onderzoek

Het jaar 2006 stond in het teken van het naderende vertrek van de directeur van het NIOD, prof. dr. Hans Blom. Veel aandacht ging uit naar de zelfevaluatie van het NIOD dat intern werd voorbereid en vervolgens besproken met de wetenschapscommissie en de KNAW. In overleg met de KNAW is verder besloten de discussie over het nieuwe onderzoeksprogramma uit te stellen tot de nieuwe directeur daaraan kan deelnemen. Een definitieve versie zal daarom in 2007 tot stand moeten komen.

In het verslagjaar is verder veel aandacht besteed aan het werven van externe onderzoeksfinanciering, wat het mogelijk heeft gemaakt een aantal nieuwe projecten te entameren. Verder zijn er diverse gezichtsbepalende publicaties uitgekomen en hebben NIOD-onderzoekers bijgedragen aan diverse lezingencycli, onderzoekspresentaties, tentoonstellingen en vakinhoudelijke tv- en radioprogramma's.

Gehonoreerde aanvragen voor subsidie onderzoeksprojecten

► **1.** Bij het ministerie van vws is subsidie aangevraagd en toegekend voor een omvattend programma over de geschiedenis en toepassing van de wetten voor oorlogsslachtoffers, dit met het oog op de reflectie op – en de historische evaluatie van – het in Nederland sinds 1945 gevoerde 'oorlogswelzijnsbeleid'. Hieruit volgt een drietal projecten, waarvoor drie post-docplaatsen voor drie jaar beschikbaar zijn. Het geheel wordt overkoepeld door een nieuw opgerichte Studiegroep Slachtofferzorg en Traumacultuur m.b.t. de Tweede Wereldoorlog. Hieraan kunnen eventueel ook andere aanverwante onderzoeken worden gelieerd.

■ Het eerste project gaat over de geschiedenis van het stelsel van wettelijke voorzieningen voor oorlogsslachtoffers, in het bijzonder politieke besluitvorming en maatschappelijk debat. Uitvoerder is dr. Hinke Piersma.

■ Het tweede project richt zich op de uitvoering van de desbetreffende wetten, in het bijzonder op het toelatings- en afwijzingsbeleid van de Raadkamers en hun voorgangers. Dr. Elly Touwen zal als één der initiatiefnemers dit onderzoek grotendeels in deeltijd verrichten; met behulp van de geworven middelen zal zij voor haar functie voor infodoc gedeeltelijk en tijdelijk worden vervangen.

■ Het derde project betreft een internationaal-vergelijkende studie 'Psychische oorlogsgevolgen en -welzijnsbeleid in Europa, een vergelijking langs nationale lijnen'. Dit deel past in de onderzoekslijn van dr. Jolande Withuis inzake 'Trauma in Historische Context'.

► **2.** Het ministerie van oc&w heeft het NIOD opdracht gegeven voor een onderzoek naar de houding van de natuurkundige en Nobelprijswinnaar Peter Debye tussen 1933 en 1945. Dit onderzoek gaat circa 14 maanden duren, het wordt verricht door dr. Martijn Eickhoff en met assistentie van Friso Hoeneveld.

► **3.** De Orde van Advocaten heeft het NIOD opdracht gegeven voor een onderzoek naar de Nederlandse Advocatuur tijdens de Duitse bezetting. Het onderzoek gaat drie jaar en drie maanden (op voltijdse basis) duren en wordt verricht door dr. Joggli Meihuizen.

► **4.** Een aanvraag bij nwo voor een vervangingssubsidie van een jaar ten behoeve van het promotieonderzoek van drs. Dick van Galen Last is toegekend; Fred Reurs vervangt hem voor halve dagen.

BENOEMINGEN

Dr. Ismee Tames is per 1 juni 2006 benoemd in de vacature voor het onderzoeksproject 'Kinderen van "Foute" Ouders'.

Per 1 oktober 2006 is dr. Kees Ribbens benoemd in de vacature voor het project 'de Tweede Wereldoorlog en de Nieuwe Nederlanders'. Hij is tot dan als post-doc onderzoeker verbonden aan het project 'Paradoxes of De-Canonization. New Forms of Cultural Transmission in History' aan de Faculteit voor Historische- en Kunstwetenschappen van de Erasmus Universiteit, Rotterdam.

TIJDELIJKE AFWEZIGHEID

Dr. Madelon de Keizer is per 1 september 2006 teruggekeerd van haar verblijf aan Harvard, vs, waar ze de Erasmus Chair bezette.

Wegens sabbatical waren afwezig: dr. Gerard Aalders (tot begin november 2006) en dr. Conny Kristel (tot half november 2006). Prof. dr. Peter Romijn heeft de functie van coördinator extern gefinancierd onderzoek waargenomen.

- ▶ In januari werd *De strijd om de Februaristaking* gepresenteerd. Deze studie werd geschreven door Annet Mooij en verscheen onder auspiciën van het NIOD. De Stichting Comité Herdenking Februaristaking was de initiatiefnemer en opdrachtgever van dit project.
- ▶ In april verscheen *Operatie Safehaven. Kruistocht tegen een Vierde Rijk*, een studie van Gerard Aalders.
- ▶ In mei verscheen van de hand van Peter Romijn *Burgemeesters in oorlogstijd. Besturen onder Duitse bezetting*.
- ▶ In oktober verscheen *Op oorlogspad. Jaap le Poole, verzetsman voor het leven* van Hinke Piersma.
- ▶ Van dezelfde auteur werd in november *Doodstraf op termijn. Nederlandse Nacht- und Nebel-gevangenen in kamp Natzweiler* gepresenteerd.
- ▶ Madelon de Keizer was de auteur van *De dochter van een gazan. Carry van Bruggen en de Nederlandse samenleving 1900-1930* en zij redigeerde samen met Hans Blom, Lieve Gevers en Paul Luykx *Religie. Godsdienst en geweld in de twintigste eeuw* (17e Jaarboek van het NIOD).
- ▶ Peter Keppy schreef *Sporen van vernieling. Oorlogsschade en rechtsherstel in Indonesië, 1940-1957*.
- ▶ Ewoud Kieft schreef *Het plagiaat. De polemiek tussen Menno ter Braak en Anton van Duinkerken*.
- ▶ Remco Raben publiceerde samen met Ulbe Bosma en Wim Willems *De geschiedenis van Indische Nederlanders*.
- ▶ Ismee Tames promoveerde op "Oorlog voor onze gedachten", *Oorlog, neutraliteit en identiteit in het Nederlandse politieke debat, 1914-1919*.
- ▶ Jolande Withuis ontving voor haar studie *Na het kamp. Vriendschap en politieke strijd* de Eureka-Furoreprijs.

DE AZIË-PROJECTEN

'Van Indië tot Indonesië'

De onderzoeksactiviteiten van het vierjarige programma 'Van Indië tot Indonesië' werden in 2006 afgerond. Het grootste deel van het jaar werd besteed aan het schrijven van de hoofdstukken van monografieën en het presenteren van de onderzoeksresultaten aan het publiek, zowel in druk als op het podium.

De onderzoekers uit Nederland, Australië en Indonesië hebben de onderzoeksdata die zij in de drie voorgaande jaren hadden verzameld en geanalyseerd, bewerkt tot een eindrapport. De monografie 'Sporen van vernieling. Oorlogsschade, roof en rechtsherstel in Indonesië 1940-1957' van Peter Keppy werd op 22 mei in Den Haag aangeboden aan staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport mw. Ross-van Dorp. In haar reactie op het verschijnen van de monografie liet zij weten dat zij deze 'gevoelige materie, die zeer veel mensen in de harten raakt' zou bespreken in het kabinet om zodoende met een officiële reactie te kunnen komen. Indisch Platform-voorzitter Jan de Kleyn verklaarde verheugd te zijn over de resultaten van Keppy's grondige analyse; zij rechtvaardigden volgens hem het verzoek van het IP aan de overheid om voor eens en voor altijd de kwestie van de financiële nasleep van de Tweede Wereldoorlog in Indonesië op een juiste manier af te wikkelen.

De pers besteedde veel aandacht aan 'Sporen van vernieling'. De auteur werd meerdere malen geïnterviewd, onder andere voor de radio door Jean van de Kok van Radio Nederland Wereldomroep en Theodoor Holman in Radio Desmet Live, en in kranten en tijdschriften verschenen boekbesprekingen en artikelen over de kwestie van de materiële afwikkeling van de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost-Azië.

Voorzitter van de Tweede Kamer Frans Weisglas loofde de studies van Keppy en Meijer ('Indische rekening. Indië, Nederland en de backpay-kwestie 1945-2005') in zijn toespraak op 15 augustus bij de jaarlijkse herdenking van de Japanse capitulatie: 'Ik ben zeer onder de indruk van het vele werk dat voor het blootleggen van de geschiedenis van beide onderwerpen is verricht. Beide publicaties geven de lezer een duidelijk beeld van hoe het toen in voormalig Nederlands-Indië en hier in Den Haag is verlopen.

In het boek *Sporen van vernieling* worden heel duidelijk de definities van oorlogsschade, rechtsherstel en eerherstel beschreven. Begrippen die in de loop van de tijd vaak door elkaar zijn gehaald en daardoor tot vele langdurige misverstanden, en soms ook valse hoop, hebben geleid.

Beide boeken maken naar mijn mening vóór alles duidelijk hoe ondoorzichtig en ingewikkeld alle aspecten van de nasleep van de Japanse overheersing en de onafhankelijkheidsstrijd van Indonesië waren, en nog steeds zijn.'

In diezelfde toespraak verwees hij naar de verklaring van Ross-van Dorp van juni over beide studies: 'Ik vertrouw erop dat naar aanleiding van deze studies, die voor eens en altijd de geschiedenis en de omstandigheden duidelijk maken, er een duidelijk antwoord komt op allerlei vragen en jarenlang, zeg maar generaties lang, slepende affaires en onduidelikheden. De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Ross-van Dorp, heeft de Kamer medio juni jl. laten weten dat er binnen afzienbare tijd een reactie van het kabinet komt op beide onderzoeken.'

De studies van Keppy en Meijer werden genomineerd voor de Prijs van de Wetenschap en Maatschappij (Stichting De Avond van Wetenschap en Maatschappij).

De leden van de wetenschappelijke stuurgroep gaven commentaar op hoofdstukken van de volgende monografieën: 'The origins of massacre in modern Indonesia: Legal orders, states of mind and reservoirs of violence, 1900-1965', Robert Cribb; 'Brick by brick. Urban space and housing during the decolonization of Indonesia, 1930-1960', Freek Colombijn; 'The economic decolonization of Indonesia', Thomas Lindblad.

Drie bundels met artikelen zijn in voorbereiding: 'Decolonization and urban labour in Indonesia (1930 to 1965)', Erwiza Erman en Ratna Saptari (red.); 'Street images: Decolonization and changing symbolism of Indonesian urban culture between 1930s and early 1960s', onder redactie van Bambang Purwanto et al (red.) en 'Beyond empire and nation. The decolonization of African and Asian societies, 1930s-1960s', Els Bogaerts and Remco Raben (red.).

Daarnaast zullen in het kader van het onderzoeksprogramma 'Van Indië tot Indonesië' nog verschijnen: 'De lange dekolonisatie van Indonesië' door Remco Raben, 'De gentleman bandiet. Verhalen uit het leven en de literatuur, Indonesië 1930-1960', door Marije Plomp, en een aantal congresbundels.

In Indonesië voltooiden de deelnemers aan het LIPINIOD trainings- en onderzoeksprogramma hun eindrapporten die zij vervolgens presenteerden in Jakarta/Ciater van 5 tot 9 maart.

De eindrapporten van de jonge historici die deelnemen aan het programma 'Street images: Decolonization and changing symbolism of Indonesian urban culture between the 1930s and early 1960s' onder leiding van coördinator Bambang Purwanto van de Gadjah Mada Universiteit in Yogyakarta werden afgerond en worden momenteel bewerkt voor publicatie in een bundel.

Op de achtenveertigste Pasar Malam Besar, het grootste Indische festival van Europa, presenteerde het NIOD haar onderzoeksprogramma's en collecties gericht op Zuidoost-Azië. Van Indië tot Indonesië'-onderzoekers Keppy, Lindblad, Van de Kerkhof en Van den Heuvel deelden hun onderzoeksresultaten met het publiek. Een NIOD-informatiestand in het tentoonstellingsgedeelte van de Pasar Malam bood het publiek informatie over de activiteiten van het NIOD op het gebied van Zuidoost-Azië en Indonesië in het bijzonder.

In het kader van het onderzoeksprogramma vond een aantal workshops en internationale conferenties plaats: 'Indonesia across Orders, LIPI, Jakarta/Ciater, 25-29 maart; 'The decolonization of the Indonesian city (1930-1960) in (Asian and African) comparative perspective', KITLV, Leiden, 26-28 april; 'Dekolonisasi dan posisi etnis Tionghoa Indonesia, 1930 s/d 1960-an', Padang, 18-21 juni; 'Konflik dan kejahatan pada masa peralihan kekuasaan', LIPI, Jakarta, 24 augustus; 'Crime, law and order in the Japanese empire, 1895-1945', NIOD, Amsterdam, 14-15 september.

GEASSOCIEERDE ONDERZOEKERS

1. drs. M. Diederichs

Toekenning: Feb. 2001

Onderwerp: 'Nederlandse meisjes en Duitse soldaten, 1940-1945'

8. prof. dr. M. Fennema

Toekenning: oktober 2003

Onderwerp: 'Biografie H.M. Hirschfeld'

9. drs. Z. Mathee

Toekenning: februari 2004

Onderwerp: 'Vrouwen in de NSB'

10. drs. B. Enning

Toekenning: april 2004

Onderwerp: 'De methode Bastiaans' (zie bijgevoegd voorstel)

11. drs. A. Tijsseling

Toekenning: juni 2004

Onderwerp: 'Uitsluiting, repressie en agency. Homoseksuelen en asocialen in Nederland in de periode 1911-1970'

12. drs. R. Lehmann

Toekenning: sept. 2004

Onderwerp: 'Struggling for peace: ethno-nationalist relations in rural southeast Poland: the case of the Ukrainians in Poland'

15. drs. E.J. Barten

Ingediend: november 2005

Onderwerp: 'De Nederlandse filmindustrie, 1940-1945'

16. drs. B. van Liere

Ingediend: november 2005

Onderwerp: 'De ethiek van het terrorisme'

17. drs. M. Schenkel

Ingediend: april 2006

Onderwerp: 'De razzia's in Oost-Nederland (1941)'

18. drs. T. de Ridder

Ingediend: mei 2006

Onderwerp: 'De geschiedenis van de Vereniging van Ex-Politieke Gevangenen (Expogé)'

Bedrijfsvoering in 2005

Algemene gang van zaken/Financiën.

In onderstaande tabel treft u aan de resultaten over het jaar 2006. Bedragen in Euro's x 1000

2006	Realisatie	Begroting	Prognose
Totale Baten	3.943	3.766	3.865
Personele lasten	2.964	3.047	2.903
Afschrijvingen	121	122	122
Materiële lasten	748	597	761
Totale Lasten	3.833	3.766	3.786
Exploitatieresultaat	110	0	79

Over het gehele jaar 2006 is er een batig saldo gerealiseerd van € 110. Ten opzichte van de prognose ad € 79 is dit een stijging van € 31.

Het batig saldo ad € 110 wordt voornamelijk veroorzaakt door positieve saldi op de afdelingen Onderzoek/Tijdelijke formatie Onderzoek (AF4000/AF4005) € 67 en Informatie en Documentatie/Tijdelijke formatie Informatie en Documentatie (AF4100/AF4110) € 23.

In de tweede helft van 2006 is prioriteit gegeven aan het opstarten van een aantal nieuwe projecten bij onderzoek en informatie/documentatie. Verder vergde de goede afronding van het VITI-programma veel aandacht, waardoor nieuwe initiatieven enkele maanden uitgesteld moesten worden. Zowel bij de afdeling Onderzoek als bij de afdeling Informatie en Documentatie is er daarom per saldo sprake van minder werkelijke personele kosten dan begroot (ca. € 50 resp. € 10). Bovendien is de huidige directie met het oog op de eerder genoemde directiewisseling – zoals naar aanleiding van de midterm evaluatie 2006 besproken met de KNAW – terughoudend geweest bij de meerjarige vervanging van medewerkers die ingezet zijn bij langdurig extern gefinancierde projecten. De directie stelt voor om de niet bestede personeelskosten van de afdelingen Onderzoek en Informatie en Documentatie van € 60 toe te voegen aan de bestemde reserve voor het nieuw te ontwikkelen onderzoeksprogramma, dat in de eerste helft van het jaar 2007 gereed moet komen.

Hiermee wordt tegelijk enige ruimte gecreëerd voor de nieuwe directeur om nieuw beleid te maken; uit overleg met haar is de wenselijkheid naar voren gekomen dit specifiek te richten op beleidsontwikkeling inzake het Aziëonderzoek en matching OIO voor de vrije beleidsruimte. Een voorstel van de primo boeking is bijgevoegd.

Hogere rente opbrengsten dan begroot (€ 32) en inkomsten uit voorgaande jaren (€ 29) hebben bijgedragen aan het positieve resultaat. De doorbelasting voor personele overhead en huisvestingskosten voor extern gefinancierde projecten betrof € 75 dit is € 44 meer dan begroot. Hier staan geen directe extra kosten tegenover. Wegens tijd en budget overschrijdingen is er totaal voor € 33 verlies genomen op extern gefinancierde projecten

De materiële vaste activa zijn per saldo afgenomen van € 230 naar € 159. Deze afname van € 71 is het saldo van de investeringen in 2006 ad € 48 geïnvesteerd en afschrijvingen over het jaar 2006 ad € 121. De investeringen blijven achter bij de plannen. Voor 2006 zijn gerealiseerd: de aanschaf van 25 computers (2005-reeks in combinatie met 2006) en een nieuwe reeks bureaustoelen. Het treffen van brandweerverzoeningen €12 door de RGD.

De liquide middelen zijn met € 344 toegenomen van € 2.042 naar € 2.386. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door ontvangen bedragen van subsidieverstrekkers.

In het jaar 2006 zijn er voor een totaal van € 3.073 nieuwe projecten afgesloten. Hiervan is een bedrag van € 2.392 toegekend vanuit het ministerie van vws. De gemiddelde looptijd van deze toegekende projecten bedraagt twee tot drie jaren.

Nieuwe ontwikkelingen

Momenteel vind er overleg plaats met de RGD inzake de optimalisering klimaatbeheersing archieven. Het NIOD wil deze operatie gebruiken om de ruimtes en de inrichting te verbeteren. De hiermee gepaard gaande investeringen (geschat € 70) zullen in 2007 plaatsvinden.

In overeenstemming met de door de KNAW goedgekeurde begroting wordt € 50 via een primo boeking toegevoegd aan de bestemde reserve ten behoeve van onderzoek en advieskosten voor de strategieontwikkeling en de informatievoorziening.

Het NIOD is ook de laatste maanden zeer succesvol geweest in het verwerven van nieuwe extern gefinancierde projecten, o.a. voor het vws programma "Erfgoed van de oorlog". Voor een aantal gegunde projecten wordt op het ogenblik het budget opgesteld. Omdat de uitvoering op korte termijn zal starten zal dit effect hebben op de prognose voor heel 2007 en verder.

MANAGEMENTONDERSTEUNING & SECRETARIAAT & CATERING

De afdeling Bedrijfsvoering werkt vanuit verschillende disciplines ondersteunend en faciliterend voor het NIOD, het Centrum voor Holocaust en Genocidestudies en alle projecten en programma's.

In 2006 zijn alle reguliere taken uitgevoerd voor de ondersteuning van afdelingen, werkgroepen en projecten.

AUTOMATISERING

In de tweede helft van 2006 is een aanvang gemaakt met het opstellen van een nieuw ICT-beleidsplan 2007-2010, "Digitaal is maatgevend".

HUISVESTING

Een aanvang is gemaakt in het optimaliseren van de klimaatbeheersing tijdschriftenarchief en de ontvangstruimte nieuw te verwerven archieven. Midden 2007 zijn deze werkzaamheden uitgevoerd.

ARBO

In 2005 is een keuze gemaakt voor een nieuwe standaard bureaustoel (Grahl). Dit jaar zijn de laatste werkplekken van deze stoel voorzien. Eind 2004 heeft een vragenlijstonderzoek onder alle medewerkers plaatsgevonden. De vragen richtten zich op het instituutsbeleid op het terrein van personeel & organisatie, communicatie en op de faciliteiten zoals huisvesting. Op basis van de bevindingen van de vragenlijst en de gevoerde gesprekken zijn die zaken opgepakt die voor verbetering zijn gesuggereerd.

Voor 2007 staat met name het verbeteren van de interne communicatie en het beter inzetten van het intranet daarbij op de planning.

Gedacht wordt over mogelijkheden voor de invulling van een ARBO-activiteit ter preventie van stress en/of RSI.

BHV

Voor het verkrijgen van een gebruiksvergunning van de gemeente is door de firma Ajax een advies uitgebracht voor de inrichting van het BHV-plan en het wijzigen van de vluchtroutes. Dit is vervolgens overeenkomstig het advies aangepast. Een aantal deuren is voorzien van kleefmagneet of draaiconstructie opdat de brandveiligheid is toegenomen. De RGD heeft de nodige bouwkundige aanpassingen voor haar rekening genomen. Ook is er een trapleuning aangelegd naar de zolder. In 2006 is door middel van oefening e.e.a. verbeterd. De gebruiksvergunning is in 2006 verkregen.

In 2005 is een hartmassageapparaat aangeschaft en zijn alle BHV-medewerkers getraind in het gebruik van het apparaat. In 2006 heeft een maatwerk-ENBO-training plaatsgevonden van de BHV'ers. De jaarlijkse BHV-training van de leden BHV (bij de brandweer) heeft in 2006 plaats in twee groepen, zodat niet meer het gehele BHV-team een dag afwezig was.

Er heeft in 2006 afstemming met de brandweer plaatsgevonden over een aanvalsplan specifiek voor het gebouw/instituut, rekening houdend met het bijzondere karakter en de collecties.

MILIEU

Er is op verzoek van de gemeente Amsterdam een milieuplan opgesteld. Inspectie eind 2005 heeft aangetoond dat we aan de gemeentelijke eisen voldoen.

Bijlage 1

Staf, bestuur en commissies

STAF

DIRECTIE:

Prof.dr. J.C.H. Blom	<i>directeur</i>
Prof.dr. P. Romijn	<i>hoofd afd. Onderzoek (tevens waarnemend directeur)</i>
Dr. C.T. Touwen-Bouwsma	<i>hoofd afd. Informatie en Documentatie (tevens waarnemend directeur)</i>

IN- EN EXTERNE BETREKKINGEN:

Drs. N.D.J. Barnouw	<i>tevens toegepast onderzoeker</i>
---------------------	-------------------------------------

BEDRIJFSVOERING:

Drs.ing. J.G.M. Lammerts	<i>Hoofd Bedrijfsvoering (tot 1 september 2006)</i>
W.A.M. Arink	<i>Hoofd Bedrijfsvoering (per 1 september 2006)</i>
J. Alkemade	<i>Medewerker Algemene Zaken</i>
J.J. de Bart-Supusepa	<i>Management Assistent</i>
E.C. Harder	<i>Coördinator huisvesting</i>
C.D.J. Huis	<i>Coördinator Financiële Administratie</i>
M.E. van Kessel-Zweverink	<i>Secretaresse</i>
C.C. Rijks	<i>Secretaresse (tot 1 november 2006)</i>
M.M. Somers	<i>Secretaresse</i>
M. van der Valk	<i>Medewerker Algemene Zaken</i>
F. Varenkamp	<i>Coördinator MIS en AO</i>
H.C. Waanders	<i>Medewerker Automatisering</i>

AFDELING INFORMATIE EN DOCUMENTATIE:

Dr. C.T. Touwen-Bouwsma	<i>Hoofd</i>
-------------------------	--------------

COLLECTIEBEHEER

Drs. D. van Galen Last	<i>vakreferent</i>
Drs. F. Reurs	<i>vakreferent (tijdelijk ter vervanging van Van Galen Last vanaf 1 mei 2006 tot 30 april 2007)</i>
Drs. E.L.M. Somers	<i>coördinator webbeheer en externe projecten</i>
Drs. M. Ternede	<i>medewerker acquisitie (tijdelijk vanaf 1 juli 2004 tot 30 juni 2006)</i>
Drs. P. Links	<i>medewerker acquisitie en collectiebeheer (tijdelijk vanaf 1 januari 2006 tot 31 december 2009)</i>
Drs. J.M.L. van Bockxmeer	<i>archivaris</i>
Drs. R. Kok	<i>coördinator beheer en ontsluiting beeldcollecties</i>
R. Utermöhlen	<i>eerste medewerker collectiebeheer</i>
Drs. R.C.C. Pottkamp	<i>medewerker collectiebeheer</i>
M. Ros	<i>medewerker collectiebeheer</i>
J.H. Drenthe	<i>medewerker fysiek beheer</i>
Drs. F. Jacobs	<i>medewerker collectiebeheer</i>
Drs. H. Gijsbers	<i>medewerker beeldcollecties</i>
Drs. E. Balkestein	<i>medewerker collectiebeheer (tijdelijk vanaf 1 juli 2004 tot 30 juni 2009)</i>
Drs. R. de Vos	<i>medewerker acquisitie en collectiebeheer (tijdelijk vanaf 1 augustus 2006 tot 31 juli 2008)</i>
M. Wilmink	<i>medewerker collectiebeheer (tijdelijk vanaf 1-5-2004 tot 31-12-2006)</i>

INFORMATIEVOORZIENING

Drs. H. de Vries	<i>coördinator correspondentie</i>
R. Kruis	<i>coördinator studiezaal, beheer en ontsluiting bibliotheekcollecties</i>

H.J. Berkhout	<i>eerste medewerker dienstverlening</i>
Drs. J.M.A. Dané	<i>medewerker dienstverlening</i>
Drs. J. F. Kemperman	<i>medewerker dienstverlening</i>
M. Zeilstra	<i>medewerker dienstverlening (tijdelijk vanaf 1 september 2003 tot 31 augustus 2007)</i>

INFORMATIETECHNOLOGISCHE ACTIVITEITEN

Drs. P.L.M. van der Maas	<i>ICT-coördinator en technisch adviseur projecten</i>
--------------------------	--

ONDERZOEK

Prof.dr. P. Romijn	<i>Hoofd</i>
Dr. G. Aalders	<i>Senior Onderzoeker</i>
Drs. N.D.J. Barnouw	<i>Onderzoeker/Voorlichting</i>
Drs. E. Bogaerts	<i>Project coördinator</i>
Drs. E. Buchheim	<i>Onderzoeker</i>
Dr. M. Eickhoff	<i>Onderzoeker</i>
Drs. K. Forrer	<i>Assistent Project coördinator</i>
Dr. G. von Frijtag Drabbe Künzel	<i>Onderzoeker</i>
Drs. D. van Galen Last	<i>Onderzoeker/Vakreferent</i>
Prof.dr. E.E. Gans	<i>Onderzoeker</i>
I. Heidebrink	<i>Project coördinator</i>
Dr. M. de Keizer	<i>Senior Onderzoeker</i>
Dr. P. Keppy	<i>Onderzoeker</i>
Drs. E. Kieft	<i>Onderzoeker in opleiding</i>
Dr. C. Kristel	<i>Senior Onderzoeker</i>
	<i>Coördinator extern gefinancierd onderzoek</i>
Dr. J. Meihuizen	<i>Onderzoeker</i>
Dr. H. Piersma	<i>Onderzoeker</i>
Drs. M. Plomp	<i>Assistent Project coördinator</i>
Dr. P. Post	<i>Senior Onderzoeker</i>
Dr. R. Raben	<i>Senior Onderzoeker</i>
Dr. K. Ribbens	<i>Onderzoeker</i>
Dr. I.M. Tames	<i>Onderzoeker</i>
Dr. J. Withuis	<i>Onderzoeker</i>
Drs. A.M. Zuidema	<i>Onderzoeker in opleiding</i>

DAGELIJKS BESTUUR VAN DE KNAW

Prof.dr. F.P. van Oostrom, *president*, prof.dr. R. Kaptein, *algemeen secretaris*,
prof.dr. J.W.M. van der Meer, prof.dr. W.Th.M. Frijhoff

DIRECTIE VAN DE KNAW

Drs. E.A.A.M. Broesterhuizen, *directeur algemene zaken*
Prof.dr. W.J. van den Akker, *sectordirecteur GSW*
Dr. R.T. Jongerius, *directeur bedrijfsvoering*

KNAW-WETENSCHAPSCOMMISSIE

Prof.dr. J.Th.M. Bank, Prof.dr. D.F.J. Bosscher, Prof.dr. R.E. Elson, Prof.dr. G. Hirschfeld,
Prof.dr. F.C.J. Ketelaar, mw. dr. E.B. Locher-Scholten, Prof.dr.mr. C.J.M. Schuyt (voorzitter)

COMMISSIE VAN ADVIES

Mr. C.A. Bos, P.A.M. Bosman, Dr. M.J. Cohen, Mw. A. van Es, Prof.dr. V. Halberstadt, Mr.
S. Harchaoui, G.L.J. Huyser (voorzitter), A. van Liempt, Dr. H.A. Markens, Mw. G.W. van
Montfrans, Mw. mr. W. Sorgdrager, Mw. A.L.E.C. van der Stoel, Drs. E.F. Stové, Mw. mr.
E.H. Swaab, Drs. J.G.F. Veldhuis.

Bijlage 2

Publicaties NIOD-medewerkers 2005

* = recensie

Gerard Aalders

Operatie Safehaven. Kruistocht tegen een Vierde Rijk (Amsterdam 2006)

David Barnouw

'Dresden: misdaad of noodzaak?', in: *Muziek & Woord, maandelijks cultureel programmablade van Klara* (Belgische radio), nr. 377

'De Februaristaking', in: *Tribune*, februari 2006

'De glamour van het slachtofferschap - Oorlogsslachtoffers en hun imitatoren', in: *Cogiscope* p. 13-17, januari 2006

'Voor de onderduik', in: *AD Magazine*, 8 april 2006

*'The Sun', in: *Skrien*, jrg. 38, nr. 3, april 2006

*P. Remarque, *Boze geesten van Berlijn*, in: *Tribune*, mei 2006

Het succes van Anne Frank, AO2853 2006, (Lelystad 2006)

'To Ostland we want to drive', in: *Beyond Traditional Borders. Eight Centuries of Latvian-Dutch Relations* (Riga 2006)

*'Zwartboek of hoe Nederland zijn mannetje stond', in: *Tribune*, augustus 2006

*'Zwartboek: een correctie op heroïek', in: *Groene Amsterdammer*, 22 september 2006

*J. Vos, 'Het doorgestreepte blijft te lezen'. *De Holocaust en de kunsten in Nederland*, in: *BMGN* nr. 3

*R. van Doorslaer e.a. ed., *De curatoren van het getto. De vereniging van de joden in België tijdens de Nazi-bezetting*, in: *BMGN* nr. 3

'Hongerwintermonument', in: M. van Tilburg, *Beelden van Amsterdam. Amsterdammers Vertellen* (Amsterdam 2006)

'Waffen-ss. De vechtmachine van nazi-Duitsland', in: *Historisch Nieuwsblad* nr. 9

Hans Blom

J.C.H. Blom (en E. Lamberts) (red.) *Geschiedenis van de Nederlanden* (Baarn, 4e herziene druk, 2006)

'Nederland sinds 1830' in: *Geschiedenis van de Nederlanden*, 314-374

J.C.H. Blom (en E. Lamberts) 'Epiloog' in: *Geschiedenis van de Nederlanden*, 375-385

J.C.H. Blom (and E. Lamberts) (ed.) *History of the Low Countries* (New York/Oxford, second edition, 2006)

'The Netherlands since 1830' 393-469

J.C.H. Blom (and E. Lamberts), 'Epilogue' in: 473-485

'Wat hebben wij aan de waarheid als die ons hindert?' in *Cogiscope*, jrg. 2, nr. 2, juni 2006

'Die Besatzungszeit 1940-1945 in der niederländischen historiografie' in *Zentrum für Niederlande-Studien, Jahrbuch 16*, 2005, Münster, 2006

'Nederland onder Duitse bezetting?' In *Sprekend Verleden*, Baarn 2006; 4e druk uitgave HAVO-VWO, 48-57

J.C.H. Blom (met B. Gasenbeek en J. Nabuurs) (red.), *God noch Autoriteit, Geschiedenis van de Vrijdenkersbeweging in Nederland* (Amsterdam 2006)

'De vrijdenkersbeweging in Nederland. Enkele inleidende opmerkingen', J.C.H. Blom e.a. (red.), 11-24.

'Zwartboek', filmrecensie in: *Historisch Nieuwsblad*, oktober 2006

'Woord Vooraf' in M. Diederichs 'Wie geschoren wordt moet stil zitten' (Amsterdam 2006)

Hans Blom (met Lieve Gevers en Paul Luycks gastredactie) M. de Keizer (red.) *Religie* (2006)

Godsdienst en Geweld in de twintigste eeuw, 17e Jaarboek van het NIOD (Zutphen 2006)

'Inspirerende nabijheid: Ivo Schöffer als leermeester', in: *Tijdschrift voor geschiedenis*, 119e jaargang, nr. 4, 509-512

Els Bogaerts

'Indonesia across Orders'. In: *Masa lalu – Masa lupa. The past – The forgotten time. Verleden tijd – Vergeten tijd. Six Indonesian artists interpret Indonesian history, 1930-1960*, pp. 13-16 (Yogyakarta: Cemeti Art House, 2006)

Eveline Buchheim

'Liefde in tijden van oorlog. Het effect van gedwongen scheiding op relaties', in: *Indisch Huis Magazine*

* Cote, Joost & Loes Westerbeek (eds.), *Recalling the Indies. Colonial Culture & Postcolonial identities*, in: *Mens en Maatschappij*, 81ste jaargang nr. 4, december 2006

Dick van Galen Last

'Black shame' in: *History today* October 2006, 14-21

6 bijdragen in: Jay Winter and John Merriman (eds.), *Encyclopedia of Modern Europe. Europe Since 1914 – An Encyclopedia of the Age of War and Reconstruction* (New York 2006)

Evelien Gans

De jood als globaliseringproduct – de AEL-cartoons', essay in: *De Groene Amsterdammer*, 24 februari 2006

'The omnipotent Jew. Anti-Semitism today', in: *Engage* (Forum), www.engageonline.org.uk, 13 maart 2006

'"The" Jews as products of globalisation', in: *Engage* (Journal, issue 2, May 2006), www.engageonline.org.uk

'The Jew as a Globalisation Product. About anti-Semitism today in Europe and Asia', in: *Legacies of Violence. Proceedings of the Dutch-Japanese workshop held at the Netherlands Institute for War Documentation* (Amsterdam, juni 2006)

Madelon de Keizer

De dochter van een gazan. Carry van Bruggen en de Nederlandse samenleving 1900-1930, (Amsterdam 2006)

Madelon de Keizer e.a. (red.), *Religie. Godsdienst en geweld in de 20ste eeuw*, (Zutphen 2006)

*'Nederland en WO1', in: *Hollands Maandblad* 11 (2006) 46-47

Jeroen Kemperman

'Preparing the past for future research; Facilitating, implementing and dispersing research into crises and conflict', in: Eveline Buchheim, Ralf Futselaar (eds.), *Legacies of Violence; Proceedings of the Dutch-Japanese workshop held at the Netherlands Institute for War Documentation, 9-10 March 2006*, Kwansai Gakuin University, Nishinomiya/ The Netherlands Institute for War Documentation, 2006, pp. 51-55

Peter Keppy

'Indonesian wars' in: Th. Benjamin (ed.) *The Encyclopedia of Western Colonialism since 1450* (Michigan 2006)

Sporen van vernieling. Oorlogsschade en rechts-herstel in Indonesië, 1940-1957 (Amsterdam 2006)

Ewoud Kieft

Het Plagiaat. De polemiek tussen Menno ter Braak en Anton van Duinkerken (Nijmegen 2006)

*'Een wereldburger in de vuurlinie', Oliver Matuschek: Stefan Zweig. *Drei Leben. Eine Biographie*, Stefan Zweig en Friderike Zweig: 'Wenn einen Augenblick die Wolken weichen'. *Briefwechsel 1912-1942* en Stefan Zweig: *Meistererzählungen*, in: *NRC Handelsblad*, 'Boeken' 22 december 2006

'Joseph Roth en de Antichrist. Religieus engagement in de strijd tegen de nazi's' in: M. de Keizer, Hans Blom e.a. (ed.), *Religie. Godsdienst en geweld in de twintigste eeuw* (Zutphen 2006)

René Kok (met E. Somers en H. van der Zee)

Londen in Oorlogstijd. Wandelingen in de voetsporen van Wilhelmina (Den Haag 2006)

René Kruis (en G. van der Stroom)

“Het K-nummer”, in: *Inktpatronen: de Tweede Wereldoorlog en het boekbedrijf in Nederland en Vlaanderen* (Amsterdam, 2006), p. 378-401

Hinke Piersma

Op oorlogspad. Jaap le Poole, verzetsman voor het leven (Amsterdam 2006)

Doodstraf op termijn. Nederlandse Nacht und Nebel-gevangenen in kamp Natzweiler (Amsterdam 2006)

*‘De valkuilen van de volkskunde. Barbara Henke’s biografie van vier Nederlandse volkskundigen’ in: *Biografie Bulletin*, voorjaar 2006

Peter Post

‘Legacies of Violence: Explorations in Dutch and Japanese Research into Memory, Trauma and the Quality of Life’, in: Eveline Buchheim & Ralf Futselaar, eds., *Legacies of Violence. Proceedings of the Dutch-Japanese workshop held at The Netherlands Institute for War Documentation, 9-10 March 2006* (Amsterdam, NIOD, 2006), 6-11

‘The Kwee Home Movies. A new resource for the study of peranakan elite life in colonial Java’, in: *Bulletin of the Chinese Heritage Centre*, Singapore, no.4., 2004

‘The Study of Chinese Business in the Modern History of Indonesia: Themes and Prospects’, in: *Chinese Business History* (Cornell University, East Asia Programme), Fall 2004, Volume 14, Number 2, 7-14

Remco Raben

‘Verengd verleden. Kanttekeningen bij het eindexamen geschiedenis voor HAVO-vwo 2007 en 2008’, *Kleio* (december 2006) (met Elsbeth Locher-Scholten)

De geschiedenis van Indische Nederlanders (met Ulbe Bosma and Wim Willems) (Amsterdam 2006)

‘Indonesian *romusha* and coolies under Naval Administration. The Eastern Archipelago, 1942-45’, in: Paul H. Kratoska (red.), *Asian labor in the wartime Japanese empire. Unknown histories* (Singapore 2006) 197-212

‘Nation, region and the ambiguities of modernity in the 1950s’ in: Henk Schulte Nordholt en Ireen Hoogenboom (ed.), *Indonesian transitions* (Yogyakarta 2006) 115-162 (met Gusti Asnan, David Henley, Diks Pasande en Esther Velthoen)

‘Batavia’, in: Thomas Benjamin (ed.), *Encyclopedia of Western Colonialism since 1450*. 3 vols. (Detroit 2007)

‘The Dutch colonial empire’, in: Jay Winter and John Merriman (ed.), *Europe since 1914. Encyclopedia of the age of war and reconstruction* (New York 2006)

*‘Vorsten van een wereldrijk’, Gert Oostindie, *De parels en de kroon. Het koningshuis en de koloniën*, in: *Historisch Nieuwsblad* (december 2006/januari 2007) no. 10, 80

*‘De vloek van het zilver’, J.H. Elliott, *Empires of the Atlantic world* in: *NRC Handelsblad*, 3 november 2006

‘Onvergefelijk Indië’, *De sobat* 10, 1, april 2006, 12-14

27 december 1949. Indië wordt soeverein. De 25 dagen van Nederland 23 (Zwolle 2006)

Kees Ribbens

‘Diversité, identité et indétermination: l’histoire dans la société d’aujourd’hui’, *Septentrion. Arts, lettres et culture de Flandre et des Pays-Bas* 35, 2006, nr. 4, 26-33

‘Ruimte voor multiculturaliteit. De vaderlandse canon en de veranderende historische cultuur’, in: M. Grever, E. Jonker, K. Ribbens en S. Stuurman, *Controverses rond de canon* (Assen 2006) 80-105

‘Het behouden huis. Een commentaar op *De canon van Nederland*’, (i.s.m. M. Grever, E. Jonker en S. Stuurman), in: M. Grever, E. Jonker, K. Ribbens en S. Stuurman, *Controverses rond de canon* (Assen 2006) 106-116

Peter Romijn

Burgemeesters in Oorlogstijd. Besturen onder Duitse bezetting, (Amsterdam 2006)

'Ambitions and Dilemmas of Local Authorities in the German-Occupied Netherlands, 1940-1945', in: Bruno De Wever, Herman Van Goethem en Nico Wouters (eds.) *Local Government in Occupied Europe (1939-1945)* (Gent 2005) 33-66

* Mark van den Wijngaert et. al. *België tijdens de Tweede Wereldoorlog*, in: *Bijdragen tot de contemporaine geschiedenis*, jg. 2006

* P. Romijn 'Wilhemine I re (1880-1962)', in: C. Andrieu et. al. (eds.) *Dictionnaire de Gaulle* (Parijs 2006)

* 'The Fall of Srebrenica' in: *Encyclopedia for Contemporary History* (New York 2006)

Ismee Tames

"Oorlog voor onze gedachten", *Oorlog, neutraliteit en identiteit in het Nederlandse publieke debat, 1914-1918*, (Hilversum 2006)

'Zwischen Recht und Unrecht: der Ideenkrieg in den Niederlanden während des Ersten Weltkrieges', in: *Forschungsberichte aus dem Duitsland Instituut Amsterdam*, Jahrgang 2 (2006), Nr. 2, 67-82

Jolande Withuis

Na het kamp. Inleiding bij: Hinke Piersma, *Doodstraf op termijn. Nederlandse Nacht und Nebelgevangenen in kamp Natzweiler*, (Zutphen 2006), 7-41

Kleine sociologie van het herinneren. Over de sociale context van het autobiografisch geheugen, *Cogiscope* 2006/1, 7-12f

* Erik Schaap, *Walraven van Hall: premier van het verzet (1906-1945)*, in: *NRC* 5 mei

De onstuitbare opmars van het psychotrauma, *de Volkskrant* 13 mei

Trauma is niet erfelijk en dat is nog altijd taboe, *Trouw* 10 mei

Levenslustige oorlogsheld. Carel Steensma (1912-2006), *NRC* 8 mei

CPN heeft communistische offers misbruikt, *NRC* 14 maart

Bijlage 3

Lezingen en voordrachten van NIOD-medewerkers

G. Aalders

2 februari

De Ronde Tafel van het NIOD, 'Operatie Safehaven'

23 augustus

XIV International Economic History Congress, Helsinki, *World War II and the Cold War: influences on the Swedish post-war Economy*

22 november

Kontakgroep v.d. Heul, Amsterdam, 'Operatie Safehaven'

E. Balkestein

7 december

Presentatie Onderzoeksgids voor de Gebruikersraad van de Onderzoeksgids Sociale Zorg en Rechtsherstel Oorlogsgetroffenen WOII, NIOD

11 december

Presentatie Onderzoeksgids voor de Stuurgroep Erfgoed van de Oorlog, Ministerie van vws, Den Haag

D. Barnouw

18 mei

De schatten van het NIOD, Crescas-cursus, NIOD

18 mei

Over het NIOD, NGV Lelystad

14 oktober

Over het NIOD, NGV Zeeland, Kapelle

29 oktober

Guest Speaker in Dallas (TX) bij de uitreiking van de Hope for Humanity Award aan us-senator Kay Bailey Hutchison

2 november

Anne Frank, teacher training Holocaust Museum Houston (TX)

11 november

Dodenherdenking, toespraak Groene Kerkje Oegstgeest

5 december

Anne Frank Lecture voor USA studenten van Emerson College in Well (L.)

19 december

Het succes van Anne Frank, Verzetsmuseum

H. Blom

23 februari

Voordracht bij presentatie boek A. Mooy over herdenking Februaristaking (Amsterdam)

8 maart

Gastcollege over historiografie van de verzuiling (Radbouw Universiteit Nijmegen)

17 maart

Voordracht verzetsmuseum over beeldvorming over bezettingstijd

4 april

Hovo-college Erasmusuniversiteit Rotterdam (in reeks "Botsingen") over beeldvorming over bezettingstijd.

11 april

Voordracht bij Buchenwald herdenking, Oosterbegraafplaats Amsterdam

26 april

Korte voordracht bij opening tentoonstelling Oorlogslunch in Armando-museum Amersfoort

28 april

Voordacht bij presentatie boek over Katholieken, Joden en Antisemitisme in Utrecht (Katholieke Universiteit Tilburg)

3 mei

Korte voordracht bij in ontvangstneming rapport inventarisatie oorlogsschade (Zeist; Rijksdienst voor Monumentenzorg)

4 mei

Voordracht op symposium "Is oordelen achteraf eenvoudig?" Universiteit Utrecht

10 mei

Voordracht bij presentatie boek "Wij waren niet bang, althans niet erg" (Utrecht)

- 11 mei*
Voordracht bij presentatie boek P. Romijn
“Burgemeesters in Oorlogstijd
(Amsterdam)
- Voordracht bij presentatie boek
“Inkpatronen” (Amsterdam)
- 19 mei*
Co-referent op symposium swr
“Maatschappelijke veranderingen en
overheidsbeleid: de rol van de sociale
wetenschappen”
- 22 mei*
Voordracht bij aanbieding “Sporen en
Vernieling” aan staatssecretaris vws
(Den Haag)
- 31 mei*
Korte openingstoespraak tentoonstelling
Oorlogskind in Laurenskerk in Rotterdam
- 1 juni*
“Alles blijft”, voordracht bij 25-jarig bestaan
Centrale Archief Selectiedienst te Winschoten
- 7 juni*
Voordracht onder titel “Onze Eeuw” in Park
Boswijk in Doorn
- 20 juni*
Voordracht “Het geval Srebrenica” op
KNAW-Symposium over Historisch
Onderzoek in Opdracht
- 22 juni*
Avondvoorzitter bij boekpresentatie
“Bedrogen Bedrieger?” (M.J. Broekmeijer)
in Felix Merites Amsterdam
- 5 juli*
Korte toespraak bij opening tentoonstelling
in NIOD over Uitgeverij De Spiegel
- 7 september*
Toespraak bij afscheid Drs. R. Spoor van
ministerie van ocw
- 14 september*
Openingswoord bij workshop in kader
VITI-programma
- 28 september*
Voorzitter sessie op themadag “Conflict”
van NWO
- 17 oktober*
Korte toespraak bij presentatie biografie
J. le Poole (NIOD)
- 17 oktober*
Voordracht voor herensociëteit Amana te
Leiden (geschiedbeoefening op snijvlak
wetenschap en politiek)
- 20 oktober*
Bijdrage symposium over rapport van
commissie van drie inzake P.J. Meertens
- 21 oktober*
Openbaar interview over geloof in
Nederland tijdens de Nacht van de
Geschiedenis
- 25 oktober*
Korte voordracht over vrijdenkers in
Nederland in Commissie voor Geschied
en Oudheidkunde van de Mij. Van
Nederlandse Letterkunde
- 26 oktober*
Voordracht voor graduate student
University of Maryrooth (Ierland) over de
vervolgving van de joden in West-Europa
- 27 oktober*
Voordracht op de Military School te Curragh
(Ierland): “Anatomy of a massmurder: the
case of Srebrenica”
- 31 oktober*
Korte voordracht bij boekpresentatie “*Wie
geschoren wordt moet stilzitten*” (NIOD)
- Voordracht bij 50-jarig bestaan Nederlands
Auschwitz Comité
- 2 november*
Voordracht bij presentatie *Schuilstad* (vws)
- 10 november*
Voordracht symposium Gadjah Madah
Universiteit Yogyakarta: “Indonesia across
Orders”
- 16 november*
Voordracht symposium Universiteit
Leuven “Pillarisation and Occupation?”
- 24 november*
Voordracht Rotary Den Haag: “Historisch
onderzoek op het Snijvlak van wetenschap
en politiek”
- 27 november*
Forumbijdrage bij presentatie Jaarboek
2006 over godsdienst en geweld
- 30 november*
Voordracht bij presentatie *Doodstraf op
termijn* in Herinneringscentrum Kamp
Amersfoort
- 6 december*
Voordracht historische vereniging Delfia

Batavoren: “De vroege geschiedschrijving van de bezettingstijd in Nederland”

A. van Bockxmeer

15 februari

‘Een tweede leven, lotgevallen en hergebruik van Nederlandse kamparchieven’. Lezing tijdens symposium ter gelegenheid van de realisatie van www.kamparchieven.nl, NIOD

20 april

‘De pilot van het NIOD: het archief van het Judendurchgangslager Westerbork’, Informatiemiddag Metamorfoze, KB, Den Haag

24 maart

‘Sammeln und Interpretieren: Flugblätter aus dem zweiten Weltkrieg als Quelle der zeitgenössischen Geschichtsschreibung’, bij: ‘Flugblätter vom Spätmittelalter bis zur Gegenwart’, eine Tagung der Staatsbibliothek zu Berlin und der Editions-wissenschaft der Freien Universität Berlin

E. Bogaerts

20 januari,

Presentatie onderzoeksprogramma ‘Van Indië tot Indonesië / Indonesia across Orders’, t.b.v. de wetenschapscommissie van het NIOD, Amsterdam

8 maart

College ‘Traditionele cultuur en hedendaagse media in Indonesië’, KITLV Indonesië-cursus, KITLV, Leiden

25-29 maart

Workshop ‘Indonesia dalam lintasan kekuasaan: Belanda, Jepang dan kemerdekaan, periode 1930-1960’ (Indonesia across Orders, 1930-1960), georganiseerd door het Research Centre for Society and Culture / Pusat Penelitian Kemasyarakatan dan Kebudayaan (PMB), Indonesian Institute of Sciences / Lembaga Ilmu Pengetahuan Indonesia (LIPI), Jakarta/Ciater Discussant en referent artikelen:

– ‘Menjadi pinggir Jakarta: Dinamika sosial ekonomi petani buah di kecamatan Pasar Minggu 1921-1966’, van Asep Suryana

– ‘Perempuan publik dari masa ke masa: Studi historis prostitusi di Jakarta, 1930-1959’ van Lamijo

26-28 april

Internationale conferentie ‘The decolonisation of the Indonesian city (1930-1960) in comparative (Asian and African) perspective’, georganiseerd door Freek Colombijn (NIOD, VU, KITLV), KITLV, Leiden
Discussant paper: ‘Contrasts and continuities: British and Dutch colonial housing policy, 1898-1960s’ van Richard Harris

31 oktober

Discussieleider NIOD-lezing Peter Keppy ‘Japanse bezetting, roof en rechtsherstel in Zuidoost-Azië’, Verzetsmuseum, Amsterdam

10 november

Workshop ‘Street Images: Decolonisation and Changing Symbolism of Indonesian Urban Culture Between 1930s and Early 1960s’, georganiseerd door Prof.dr. Bambang Purwanto, hoofd ‘Center for Southeast Asian Social Studies’ (PSSAT: Pusat Studi Sosial Asia Tenggara) en ‘History Graduate and Post Graduate Program’ of the Gadjah Mada University, Yogyakarta

13 november

Afsluitende workshop ‘Indonesia dalam lintasan kekuasaan: Belanda, Jepang dan kemerdekaan, periode 1930-1960/Indonesia across Orders: The reorganization of Indonesian society 1930-1960’, LIPI, Jakarta georganiseerd door het Research Centre for Society and Culture / Pusat Penelitian Kemasyarakatan dan Kebudayaan (PMB), Indonesian Institute of Sciences/Lembaga Ilmu Pengetahuan Indonesia (LIPI)

E. Buchheim

12 februari

Liefde in tijden van oorlog en Bersiap. Lezing voor het Indisch Huis, Den Haag

18 Maart

Liefde in tijden van oorlog: relaties tussen Indische vrouwen en Japanse mannen. Lezing voor de Stichting Sakura, Spijkenisse

D. van Galen Last

19 mei

Op de 32e Annual Conference van de French Colonial Historical Society in Dakar: “The Black Horror on the Rhine campaign and its legacy. The tirailleurs sénégalais in twentieth century Europe”

30 juni

Op de conferentie *War and Sexuality in 20th Century Europe* van het Centre for European Conflict and Identity History (CONIH) in Esbjerg: Race, sex and occupation: the reactions to the presence of non-white soldiers during the two allied Rhineland occupations

E. Gans

9 februari

“‘Funeste oorlogsjaren – ellendige terugkomst”. Over antisemitisme en joodse misère in bevrijd Nederland’, lezing op Studiedag KNAW & Commissie voor de Geschiedenis en de Cultuur van de Joden in Nederland Na 1945, de herrijzenis, Amsterdam

Februari – maart

Cyclus hoorcolleges aan de Universiteit van Amsterdam: ‘Geschiedenis van het antisemitisme II’, gevolgd door: april – mei 2006 een werkcollege over hetzelfde thema voor reguliere studenten

9 – 10 maart

The Jew as a Globalisation Product. About anti-Semitism today in Europe and Asia’, paper in het kader van de Japan-workshop ‘Legacies of Violence’, samenwerkingsproject NIOD – Kwansei Gakuin University, Nyishinomya, Amsterdam

21 maart

‘Westerbork and Bergen-Belsen: recalling and recounting taboos’, paper in het kader van *Memory and Narrative Symposium, Memory and Narrating Mass Violence*, Center for Holocaust and Genocide Studies, Amsterdam

4 mei

Inleidend college in de serie ‘Geschiedenis op locatie’, Universiteit van Amsterdam, Geesteswetenschappen/Afdeling Geschiedenis, ‘Socialisme en Zionisme in Joods Amsterdam: Monne de Miranda en Emanuel Boekman’, Portugese Synagoge, Amsterdam

22 augustus

Joods Amsterdam gezien door de bril van Herman Isidore (les) Voet (1878-1943) en zijn nakomelingen’, lezing op de reünie van de familie Voet (Israël, Verenigde Staten, Nederland), Hotel Center Parcs, Zandvoort

J. Kemperman

28 maart

‘Die Deutsche Besatzung der Niederlande (1940-1945) als prägendes Element aus der jüngsten niederländischen Geschichte’, lezing voor de Karl-Arnold-Stiftung e.V. in het Goethe Instituut, Amsterdam

P. Keppy

11 juni

Japane bezetting, roof en rechtsherstel in Zuidoost-Azië, Pasar Malam Besar, Den Haag

31 Oktober

Japane bezetting, roof en rechtsherstel in Zuidoost-Azië, Verzetsmuseum Amsterdam.

E. Kieft

9 juni

‘Op het breukvlak van twee werelden. Over cultuurkritiek en literatuur’. Discussieavond over literaire cultuurkritiek in een veranderende tijd. Perdu, Amsterdam

P. van der Maas

6 december

Lezing m.b.t. auteursrechten en knipsel-digitalisering, n.a.v. presentatie van de Juridische wegwijzer, Taskforce digitale toegankelijkheid Archieven. KNAW, Amsterdam

16 oktober

P. van der Maas. Voordracht Radio Oranje project. Het belang van automatisch indexeren van historisch gesproken materiaal, TU Delft

H. Piersma

20 december

‘Despite the court. The trials of the German war criminals and the awareness of the Holocaust in Dutch society.’, International Conference Marking the 60th Anniversary of the Nuremberg Trials. Holocaust and Justice. Post-War Trials and the Holocaust: Representation, Awareness and Historiography

P. Post

11 januari

Paper-giver NICAM IV “On Ethics and

Ethnics: The fates and fortunes of the Oei Tiong Ham Concern in Indonesia”

8 februari

Voorzitter NICAM V “Dutch civil law and the Chinese, 1855-1917” door Patricia Tjiok (Leiden University)

8 maart

Voorzitter NICAM VI “Family Albums and Home Movies in the construction of Chinese pasts in Indonesia” door Keng We Koh (University of Hawai’i)

9-10 maart

Voordracht ‘Legacies of Violence. Explorations in Dutch and Japanese research into Memory, Trauma and the Quality of Life’, workshop *Legacies of Violence* georganiseerd door het NIOD in samenwerking met Kwansai Gaku’in University Nishinomiya

5 april

Voorzitter NICAM VII “Microhistories and Macroprocesses: the family as lens. Chinese, Indo-Europeans and Malays in Makassar, c. 1640-2005” door Heather Sutherland (Vrije Universiteit Amsterdam)

26 mei

‘Het NIOD Indonesische Chinezen Programma’, lezing Pasar Malam Besar, Den Haag

19-21 juni

Paper-giver en discussant bij de internationale workshop *Dekolonialisasi dan Posisi Etnis Tionghoa Indonesia 1930-an s/d 1960* (georganiseerd door het NIOD programma *Indonesia across Orders*, in samenwerking met Universitas Negeri Padang), Padang, Sumatra Paper *Friends and Allies. Java’s Capitan Cina and the Javanese Royal Families*

24-25 juni

Organisator en paper-giver bij het panel *Good Times, Bad Times: New Perspectives on Chinese Business and Family Adaptations to Changing Regimes in Indonesia*. Paper *Paradise Lost. Fates and Fortunes of the Oei Tiong Ham Concern, 1920s-1960s*

1 juli

Co-organisator van het seminar *New Perspectives on Chinese Business, Family, and Changing Regimes in Indonesia* (Centre for Southeast Asian Studies, Kyoto University)

Paper *Regime change and the dynamics of culture. New perspectives on Indonesian Chinese life, 1920s-1960s*

7 juli

Voordracht bij de Asia Research Institute, National University of Singapore
Titel *Friends and Allies. Java’s Capitan Cina and the Javanese Royal Families*

11 oktober

Voorzitter NICAM VIII “Chinese Consciousness in Taiwan and Southeast Asia 1920s-1960s” door Leo Douw
University of Amsterdam/Vrije Universiteit Amsterdam

7 november

Voorzitter NICAM IX “Dutch Indonesian Chinese in the Netherlands: the story of Tan Swan Bing (1906-2005)” by Twie Marinkelle-Tan (independent scholar). Discussant Remco Raben (NIOD)

8 november

Lid promotie commissie Esher Zwart *In Pursuit of Comfort. The transnationalisation process of Malaysian Chinese Small and Medium Enterprises* (Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Sociale Wetenschappen)

1 december

Lid promotie commissie Alex Claver *Commerce and capital in colonial Java. Trade finance and commercial relations between Europeans and Chinese, 1820s-1942* (Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Sociale Wetenschappen)

13 december

Voorzitter NICAM IX “Silence, Absence, Loss: Re-sinicization in Post-Authoritarian Indonesia” door Sonja van Wichelen (University of Amsterdam)

C. Kristel

20-21 oktober

Paper: “‘This is the real thing’. British and Dutch Reception of the Battle of the Somme- film (1916)”, conferentie ‘New Perspectives on War and Society’, Grand Rapids, Michigan, USA

29-30 september

Paper: ‘When a witness becomes a victim. The Netherlands in the World Wars – a Comparison’, workshop ‘Political Violence in Twentieth Century Europe’, Florence

22 juni

Paper: 'The Great War and a small country: neutrality in the Dutch press', seminar 'The lessons of the war: neutrality during and after the First World War', Amsterdam

R. Raben

12 maart

Voordracht, 'Japanse propaganda-films uit Indonesië', Het Indisch Huis, Den Haag

26-28 april

Discussant, Karl Hack, 'Tragedy and triumph in the city: How narratives of decolonization make and break postcolonial port cities (Singapore 1930 to 1972)', Conference on The decolonization of the Indonesian city in comparative perspective, Leiden

26 mei

Interview met Peter Keppy n.a.v. NIOD-rapport 'Sporen van vernieling', Pasar Malam Besar, Den Haag

28 mei

Voordracht 'Misverstanden en clichés in de geschiedenis van Indische Nederlanders', Pasar Malam Besar, Den Haag

18 – 21 juni

Openingstoepspraak conferentie 'Dekolonisasi dan Posisi Etnis Tionghoa Indonesia 1930-an s/d 1960-an', Padang

22 september

'De oorlog, de geschiedenis en de natie'. Lezing nascholingsconferentie 'De koloniale relatie tussen Nederland(ers) en Nederlands-Indië', Radboud Universiteit Nijmegen

6 oktober

Voordracht 'De VOC wast nu nog schoner! Indonesië en Nederland in de vroegmoderne tijd'. Lezing nascholingsconferentie Erasmus Universiteit Rotterdam

1 november.

Opponent, promotie Margreet van Till, Batavia bij nacht, Universiteit van Amsterdam

7 november

Discussant: Twie Marinkelle-Tan, 'Dutch Indonesian Chinese in The Netherlands: The Story of Tan Swan Bin', NICAM NIOD

30 november

Discussant Ronde Tafel: Kees Ribbens

K. Ribbens

30 november

'Oorlogsgeschiedenis is wereldgeschiedenis', Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie, Amsterdam

P. Romijn

22 maart

European Science Social History Conference, Amsterdam: met Remco Raben paper over regimetransities na de tweede wereldoorlog in Europa en Azië in vergelijkend perspectief

27 april

Het Duitse bezettingsbestuur vanuit volkenrechtelijk perspectief, Onderzoeksseminar vakgroep rechtsgeschiedenis Radboud Universiteit Nijmegen

11 mei

Presentatie 'Burgemeesters in Oorlogstijd'

13 mei

'Kinderen van "foute" ouders in de naoorlogse Nederlandse geschiedenis, studiedag Werkgroep 'Herkenning' Zuilen

18 – 19 mei

Twee papers op de conferentie van het nationaal Archief van Luxemburg over de Duitse bezetting van West-Europa

10 juli

Universiteit Utrecht: lezing naoorlogse zuivering van de academische wereld op symposium over P. Debye

7 september

'Burgemeesters in oorlogstijd' symposium afscheid Ronald Spoor van het ministerie van OC&W, Den Haag

30 september

paper 'Trials of violent collaborators in the post-war Netherlands' in European University Institute, Florence

14 november

'Burgemeesters in oorlogstijd' in verzetmuseum Amsterdam

M. Ros

9 november

Powerpointpresentatie over dagboeken voor een groep studenten Universiteit Nijmegen, NIOD

I. Tames

10 mei

Oorlog, neutraliteit en identiteit in het Nederlandse publieke debat, 1914-1918.

Een interview met Ismee Tames. Historisch Café

1 juni

Pro- of anti-Duits? De invloed van de Eerste Wereldoorlog op de Nederlands-Duitse betrekkingen. Seminar Duitsland Instituut

22 juni

The neutral contribution to the reconstruction of the moral order: The question of war guilt. Seminar NIOD 'The lessons of the war': Neutrality during and after the First World War

11 oktober

Bij de opening van de tentoonstelling *Getekend geboren. Kinderen van 'foute' ouders 1931-2010.* Museum Markt12 Aalten

E. Touwen-Bouwsma

15 februari

Toespraak op het symposium *Orde temidden van de chaos, de archieven van de kampen Amersfoort, Vught en Westerbork*, NIOD

30 augustus

Toespraak *Behoud Archieven* voor de Stichting slachtoffers Japanse vrouwenkampen in Bronbeek, Arnhem

10 oktober

Inleiding, *Behoud oorlogsgelateerde archieven van belangenbehartigings- en zelforganisaties*, NIOD

13 oktober

Inleiding, *Behoud oorlogsgelateerde archieven van belangenbehartigings- en zelforganisaties*, op het NIOD

R. de Vos

13 oktober

Presentatie over het behoud van archieven in het kader van het project *Archieven van de Oorlog*, Den Haag

J. Withuis

11 - 13 januari

Conferentie: *Beyond Camps and Forced Labour From Totalitarianism to Trauma: the Contrasting Histories of the Dutch*

'Amicales' of Natzweiler and Ravensbrück and the Turnabout from a Political WWII Paradigm into a Psychological one, Londen

5 februari

Stichting Democratie & Media: 'De veranderende kijk op de oorlog: 1972 als omslagpunt'

15 februari

NIOD, symposium www.kamparchieef.nl: 'Een schat aan archieven. Trauma en informatie'

2 maart

De Ronde Tafel van het NIOD, over *Na het kamp*

5 maart

Nationaal Monument Kamp Vught: 'Alles was anders: 1972 als omslagpunt.'

9-10 maart

NIOD: Japanseminar: presentatie THC (opgenomen in boekje Eveline & Ralf)

22 april

Dachauherdenking, Amsterdam: Trauma als boemerang

9 mei

wvc: 'Van oorlogstrauma naar klaagcultuur – en terug?' Den Haag

15 augustus

Met het oog op morgen over herdenkingscultuur

31 augustus,

2e kamer, 'Mijn ideale kamerlid is een feminist', vvd-symposium 'Het kamerlid in de 21e eeuw', 31 augustus

16 september,

St Moritz, congres *Trauma- Stigma and Distinction, From Victims Divided to Victims United. The politics of War Trauma in the Netherlands, 1945-1980*

5 oktober

Van Lidewijde van Schiedam tot bijstandmoeder, over hedendaags slachtofferschap, lezing jaarvergadering Clara Wichman-Instituut, Utrecht

Bijlage 4

Bestuurs- en andere lidmaatschappen van medewerkers

G. Aalders

- Lid van de International Advisory Board of Scholars and Experts van het *Central Registry of Information on Looted Cultural Property*
- Lid van de Werkgroep *Holocaust and Polycracy in Western Europe 1940-1944*, Universiteit van Konstanz, Duitsland
- Lid van de onderzoeksgroep 'Economy and War', van de *European Science Foundation*
- Lid van de werkgroep Cold War and neutrality: East West Economic Relations in Europe, Universiteit van Wenen

D. Barnouw

- Lid Werkgroep Advocatuur in WOII
- Lid werkgroep docenten voortgezet onderwijs-veldorganisaties van het Ministerie van vws
- Lid werkgroep communicatie programma Erfgoed van de Oorlog van het Ministerie van vws

J.C.H. Blom

- Voorzitter Biografieëncommissie Prins Bernhard Cultuurfonds
- Voorzitter stuurgroep onderzoeksprogramma De Natie-staat
- Voorzitter wetenschappelijke begeleidingscommissie 'De BVD in de Koude Oorlog'
- Lid Sociaal Wetenschappelijke Raad KNAW
- Lid Commissie voor de Geschiedenis en de Cultuur van de Joden in Nederland (KNAW)
- Lid Curatorium Stichting Bijzondere Leerstoel Joodse Studiën (UVA)
- Lid Raad van Advies Stichting Democratie en Media
- Lid bestuur Stichting Eigentijdse Geschiedenis dr. L. de Jong
- Lid bestuur Stichting Archief Manifestaties
- Lid Commissie voor Geschied- en Oudheidkunde van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
- Lid begeleidingscommissie geschiedschrijving De Telegraaf

- Lid Dutch Advisory board Humanity in Action
- Lid Wetenschappelijke Raad van Advies van het WF Hermans-Instituut
- Lid Scientific Advisory Council van het Romanian Institute for Recent History
- Lid begeleidingscommissie Historisch Onderzoek Nederlandse Politie
- Co-chairman ESF-program The impact of national-socialist and fascist rule
- Lid curatorium Nationaal Monument Kamp Vught

Mw. A. van Bockxmeer

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie
- Lid bestuur Koninklijke Vereniging van Archivarissen Nederland
- Voorzitter Landelijke Werkgroep Kamparchievendag
- Lid stuurgroep Erfgoed van de oorlog van de eenheid Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII van het Ministerie van vws

Mw. E. Buchheim

- Bestuurslid KITLV
- Bestuurslid vvg (Vereniging voor Vrouwengeschiedenis)

D. van Galen Last

- Lid brede redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie

Mw. E. Gans

- Lid KNAW-commissie voor de Geschiedenis en de Cultuur van de Joden in Nederland

H. Gijsbers

- Gezamenlijk overleg oorlogsmusea en -instellingen

Mw. M. de Keizer

- Redactievoorzitter van Oorlogsdocumentatie '40-'45, het jaarboek van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie
- Voorzitter Onderdeelscommissie NIOD
- Lid begeleidingscommissie studie over

Rotterdam 1940-1945 door dr. Hans van der Pauw

J. Kemperman

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie
- Lid oc

R. Kok

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie

R. Kruis

- Lid van de redactie van de NIOD-website.

P. van der Maas

- Bestuurs van SIG (Special Interest Group) auteursrechten van de NVB
- Taskforce Krantendigitalisering o.l.v. DEN, lid van de kopgroep

J. Meihuizen

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie

Mw. H. Piersma

- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie

P. Post

- Lid stuurgroep onderzoeksprogramma Van Indië tot Indonesië
- Programma-directeur Historical Research Program Japan and the Netherlands II
- Lid werkgroep Overzeese Chinese Netwerk Nederland

R. Raben

- Lid Raadskamer Wet Uitkering Vervolgingslachtoffers
- Coördinator KNAW-programma 'Rethinking regionalism. Changing horizons in Indonesia, 1950-2000
- Lid werkgroep Indische geschiedschrijving, NWO
- Lid projectbureau Van Indië tot Indonesië., NIOD

P. Romijn

- Lid beschermcomité Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis (Brussel)
- Lid van de Raad van Advies van de Stichting Studiecentrum Eerste Wereldoorlog
- Lid van de Raad van Advies van het Deens Archief voor de Geschiedenis van de

Duitse bezetting (CONIH), Esbjerg

- Treasurer van het Internationale Comité voor de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog
- Lid Raad van Advies SSFW
- Teamleider Team 1 ESF-project
- Lid Commissie van Advies CHGS

E. Somers

- Lid Commissie Inhoud Verzetsmuseum Amsterdam
- Lid van het gemeenschappelijk comité Transit Mechelen (Vlaams Holocaust Museum in oprichting)
- Bestuurslid Stichting Foto en Tijdsbeeld

Mw. E. Touwen-Bouwsma

- Voorzitter Commissie van Advies onderzoeksprogramma van Indië tot Indonesië
- Voorzitter Begeleidingsadviescommissie van de onderzoeken Schade en Rechtsherstel en Back-pay
- Lid afstemmingsgroep Eenheid Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO2 van het Ministerie van vws
- Lid bestuur Verzetsmuseum Amsterdam
- Lid klankbordgroep Virtuele tentoonstelling Auschwitz
- Lid werkgroep Slachtofferzorg en Traumacultuur

H. de Vries

- Lid van de Commissie van Toezicht van de Stichting 1940-1945
- Bestuurslid van de Stichting Oranjehotel
- Lid van het College van Raadskamers van de PUR
- Lid redactieraad Jaarboek Oorlogsdocumentatie

Mw. J. Withuis

- Lid organizing Committee Congres 'Culture & the Cold War'
- Redacteur Maandblad Geestelijke Volksgezondheid
- Lid publicistenpanel radioprogramma Punch (VARA)
- Lid Commissie Gevolgen van Rampen voor de gezondheid op middellange en lange termijn, Gezondheidsraad

Bijlage 5

Overzicht verdere activiteiten en bijeenkomsten

Naast reguliere vergaderingen van instuutsafdelingen, werkgroepen en aanverwante studiegroepen werd de vergaderzaal ook regelmatig gebruikt voor al dan niet openbare bijeenkomsten.

JANUARI

- 10 Lunchlezing: Philippe Remarque, Boze geesten van Berlijn

FEBRUARI

- 2 Seminar Gerard Aalders 'Operatie Safe Haven'
- 15 Presentatie Kamparchieven
- 21 Lunchlezing Dick Schoonoord, Het Militair Gezag
- 23 Boekpresentatie Annet Mooij, De strijd om de Februaristaking

MAART

- 9-10 Kwansai-NIOD symposium
- 15 Presentatie website NIOD
- 21 Bijeenkomst Auschwitzcomité
- 22 Bijeenkomst VU-studenten
- 28 Lunchlezing Peter Romijn, Burgemeesters in oorlogstijd. Besturen onder Duitse bezetting

APRIL

- 3 Auf Transport tentoonstelling
- 18 Andere Tijden: opname boek Peter Romijn
- 19 Boekpresentatie Gerard Aalders, 'Operatie Safe Haven'
- 25 Lunchlezing Ewoud Kieft, Het Plagiaat. De polemiek tussen Menno ter Braak en Anton van Duinkerken
- 29 Workshop: The Decolonisation of the Indonesian city in comparative (Asian and African) perspective

MEI

- 2 Ondertekening convenant Orde van Advocaten
- 10 Boekpresentatie Peter Romijn, Burgemeesters in oorlogstijd. Besturen onder Duitse bezetting
- 23 Lunchlezing Anna Tijsseling, Homoseksualiteit voor, tijdens en na de bezettingstijd

JUNI

- 12 Ontvangst Iraakse delegatie
- 15 Humanity in Action
- 20 Lunchlezing Bram van Liere, Verzet en terrorisme
- 22 Seminar Ismee Tames/Peter Romijn
- 27 Ondertekening overeenkomst Beeld en Geluid
- 30 Humanity in Action

JULI

- 4 Presentatie Indische knipsels
- 18 Presentatie Silverside
- 24 Bijeenkomst vws/NIOD, Arolsen

SEPTEMBER

- 14-15 Workshop Robert Cribb
- 28 Ronde tafel bijeenkomst: prof. Hans Daalder, 'De biografie en de oorlog'

OKTOBER

- 17 Lunchlezing Jaap Cohen, Het NIOD in zijn eerste decennia, 1945-1960
- 17 Boekpresentatie Hinke Piersma, Op oorlogspad. Jaap le Poole, verzetsman voor het leven
- 25 Boekpresentatie Arnold Karskens, 'Geen cent spijt': de jacht op oorlogsmisdadiger Frans van Anraat
- 26 Ronde tafel bijeenkomst: Dr. Ruth Bettina Birn, 'Genocide and Collaboration in Eastern Europe'
- 31 Boekpresentatie Monique Diederichs, Wie geschoren wordt moet stilzitten: de omgang van Nederlandse meisjes met Duitse militairen

NOVEMBER

- 6 Lezing Benoît Lemay over veldmaarschalk Von Manstein
- 7 Presentatie Koenen, Baak en partners
- 9 Bijeenkomst studenten Nijmegen (M. Eickhoff)
- 10 Geheugen van Nederland/NIOD vergadering
- 24 Filmopname Andere Tijden: R. Kok

- 24 Boekpresentatie Nancy Adler,
Overleven na de Goelag. Het lot van
Stalins slachtoffers na hun kamptijd
- 28 Boekpresentatie Madelon de Keizer,
Van oorlog tot oorlog. Cultuur en iden-
titeit in Nederland 1900-1940, Jaarboek
NIOD
- 30 Ronde tafel bijeenkomst: Kees Ribbens,
'Oorlogsgeschiedenis is wereldgeschie-
denis'

DECEMBER

- 5 Presentatie Koenen, Baak en partners
- 14 Afscheid Hans Blom

Bijlage 6

Aanwinsten: een keuze

Een keuze uit de aanwinsten die in dit verslagjaar overgedragen werden aan het NIOD:

- ▶ Correspondentie-archief van mevrouw Th.J. Hageraats-Helmers. Tijdens de oorlog werkte zij vanuit Zwitserland als postillon voor de Irene-Brigade en het korps Koninklijke Marechaussee. Via haar adres werden brieven van soldaten die naar Engeland waren uitgeweken naar Nederland gestuurd en visa versa.
- ▶ Verslag van F.C Bursch, directeur van het Rijksbureau voor Oudheidkundig Bodemonderzoek, van opgravingen in Dnjepropetrowsk.
- ▶ Dagboek van de Arnhemse scholier Felix Valk, 1943-1945.
- ▶ Administratie van een 'zeepfabriek'. George Lob, een in Leiden afgestudeerd en gepromoveerd chemicus, verhuisde na zijn opleiding naar Nederlands-Indië waar hij werkte bij een oliemaatschappij op Sumatra. Tijdens de Japanse bezetting werd hij gevangen genomen en geïnterneerd in diverse kampen, onder andere op Java (Tjimahi) en in Singapore (Changi). In één van deze kampen werd hij gedwongen om voor de Jappanners zeep te maken. Later kreeg hij ook de opdracht om scheerzeep, schoensmeer en later zelfs papier te vervaardigen.
- ▶ Archief Bas van Pelt (1900-1945). Deze binnenhuisarchitect, wiens opslagplaatsen in Den Haag mei 1940 werden verwoest, nam actief deel aan het verzet. Vanaf mei 1944 zat Van Pelt gevangen in diverse concentratiekampen en op 24 mei 1945 overleed hij in het kamp Sandbostel bij Hamburg. Het archief bevat voornamelijk veel correspondentie uit kampen.
- ▶ Aantekeningenschriftje van de assistente-Loodscommandante in het kamp Levantkade in Amsterdam, mevrouw Saas (1908- 1991).
- ▶ Correspondentiearchief van Harold Charles King. King, van Engelse afkomst, geboren in Zwitserland en in Duitsland opgegroeid, verbleef tijdens de Tweede Wereldoorlog in Nederland. Centraal in de briefwisseling staat een discussie die King heeft met zijn zuster, die in Duitsland woonde: King geeft duidelijk blijk van anti-Duitse sympathieën, terwijl zijn zus een pro-Duitse houding aanneemt.
- ▶ Dagboek F. Tjebbes (1928) geschreven in Nederlands-Indië in de periode 1943-1945.
- ▶ Archief van M.C. Bakker (1900-1988). Bakker was tijdens Duitse inval als kapitein van de 1e Afdeling IIIe Regiment Artillerie, gelegerd op de Grebbeberg. Tijdens de Duitse bezetting trad hij als hoofdconsulent IIe inspectie in dienst bij de Rijksinspectie voor Lichamelijke Opvoeding.
- ▶ Archief van Ab Caransa (1927-2006). Bevat het onderzoeksmateriaal voor diverse publicaties, alsmede een aantal manuscripten van nog niet uitgegeven studies.
- ▶ Er zijn drie collecties geacquireerd van oud-gevangenen van het concentratiekamp Natzweiler. Namelijk van Willem Roessingh, Wim Harman en W.A.H. de Jonge.
- ▶ Dagboek van J.W. van Heeswijk, die pastoor was van de St. Laurentinusparochie in Rotterdam. Bevat veel informatie over de Meidagen 1940.
- ▶ Verenigingsarchief van de vereniging voor pilotenhulpers, The Escape.

Aantal formatieplaatsen

Situatie 31-12-2006

	<i>Vaste formatieplaatsen</i>	<i>Tijdelijke plaatsen</i>
Directie	1,5	–
Afdeling Informatie en Documentatie	14,4	1,7
Afdeling Onderzoek	8,0	3,0
Afdeling Bedrijfsvoering	10,0	–
Extern gefinancierde projecten	–	8,8
<i>Totaal</i>	<u>33,9</u>	<u>13,5</u>

Het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) heeft als werkgebied de Tweede Wereldoorlog in Nederland en Nederlands Indië/Indonesië in het bredere kader van de eigentijdse geschiedenis. Het NIOD kent twee centrale taken. De eerste is de informatie en documentatietaak: het beheren, ontsluiten en ter beschikking stellen van documentatie over de Tweede Wereldoorlog in Nederland en Nederlands Indië/Indonesië en alles wat daar direct mee samenhangt, alsook het geven van informatie daarover aan overheidsinstellingen en particulieren. De tweede taak is het verrichten van wetenschappelijk onderzoek op dit terrein in het bredere kader van de eigentijdse geschiedenis. De zwaartepunten daarbij zijn:

- ▶ staat en maatschappij onder spanning van oorlog en conflict
- ▶ de langere termijn verschijnselen rond de gevolgen van oorlog en conflict voor individuele burgers en hun sociale leven
- ▶ de geschiedenis van Nederlands Indië/Indonesië in de context van de moderne Aziatische geschiedenis.

Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie

Herengracht 380, 1016 CJ Amsterdam

Tel: 020-523 38 00 Fax: 020-523 38 88

E-mail: info@niod.nl

Openingstijden studiezaal NIOD:

Maandag 13.00-18.00

Dinsdag t/m donderdag 9.00-18.00

Vrijdag: 9.00-17.00

Website: www.niod.nl

NIOD onderzoeksprogramma Van Indië tot Indonesië: www.indie.indonesie.nl

Historical Research Program Japan and the Netherlands: www.japan.niod.nl

www.kamparchieven.nl

www.oorlogskind.nl